

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

7. SINIF MÜZİK

DERS KİTABI

Yazarlar

Fatih İNCE

Mustafa Kemal SÜMBÜLLÜ

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 8833
DERS KİTAPLARI DİZİSİ: 1886

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR
Selçuk YAKIŞAN

GÖRSEL TASARIMCI
Fatih GÜNDÜZ
Nevzat ŞİMŞEK

DİL UZMANI
Vedat EĞİLMEZ

REHBERLİK UZMANI
Dursun DAYAPOĞLU

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KAYA

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Doç. Dr. Adnan TAŞGIN

ISBN 978-975-11-6677-7

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 28.11.2022 tarih ve 95 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

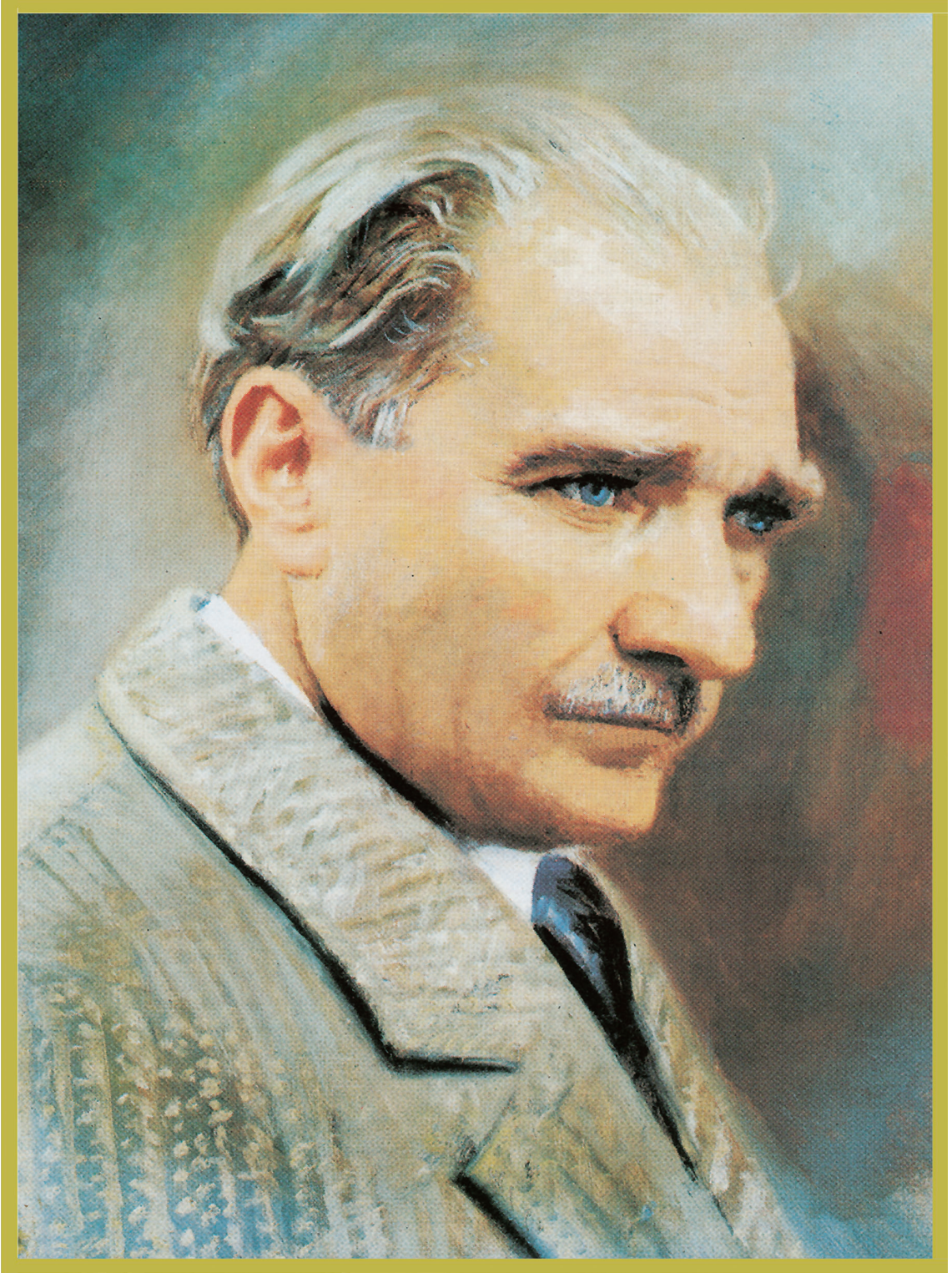
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

1. İstiklâl Marşı.....	12
2. Hız ve Gürlük.....	14
3. Temel Müzik Öğeleri.....	17
4. Türk Müziği Makamları.....	24

2. BÖLÜM

1. Marşlarımız.....	32
2. İnsan Sesi ve Ses Toplulukları.....	34
3. Yurdumuza Ait Müzik Türleri.....	39
4. Ritim Yazıyorum.....	45

3. BÖLÜM

1. Belirli Gün ve Haftalarımız.....	50
2. Müziği Anlıyorum.....	52
3. Dünya Müzikleri.....	55
4. Bestekârlarımız ve Ozanlarımız.....	61

4. BÖLÜM

1. Atatürk ve Müzik.....	68
2. Müziğimizi Anlatıyorum.....	70
3. Çalgılar ve Çalgı Grupları.....	74
4. Teknoloji ve Müzik.....	81

5. BÖLÜM

1. Yaşayan Türküler.....	86
2. Benim Eserlerim.....	90
3. Arşivimi Oluşturuyorum.....	92
4. Gösteri Zamanı.....	94

EKLER

Formlar.....	96
Sözlük.....	99
Kaynakça.....	101
Müzik Eserleri Kaynakçası.....	102

Bölüm Renklerimiz

BÖLÜM KAPAĞI

Bölüm kapak sayfasında; bölüm içerisinde bulunan “Konular”, “Neler Öğreneceğiz?” ve “Anahtar Kelimeler” yer almaktadır.

KONUŞALIM

Bu bölümde öğrencilerin dikkatini işlenecek konuya çekmek için sorular sorulmuş ve önerilerde bulunulmuştur.

YAZALIM

Bu bölümde etkinliğin adı belirtilmiştir.

BİLGİ KUTUSU

Bu bölümde kazanımla ilgili bilgiler verilmiştir.

KAREKOD

İçerikteki karekodlar okutulularak konu ile ilgili elektronik içeriğe ulaşılabilir.

1. Bölüm

KONULAR

İstiklal Marşı
Hız ve Gürlük
Temel Müzik Öğeleri
Türk Müziği Makamları

Dinleme
Söyleme

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

Müziksel
Yaratıcılık

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Milli marşımızı söyleyeceğiz.
- Müzikte hız ve gürlük basamaklarını uygulayacağız.
- Yeni müzik terimleri öğreneceğiz.
- Türk müziği makamlarını tanıyacağız.

ANAHTAR KELİMELER

İstiklal Marşı, segâh, moderato, aksak usul, İtri

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orijinaline bağlı kalmak üzere yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

10

1. BÖLÜM

HIZ VE GÜRLÜK BASAMAKLARI

KONUŞALIM

1. Araştırdığımız “hız” ve “gürlük” basamakları nelerdir?
2. Her müzik eserinin hızı aynı mıdır? Neden?

Hız; çabukluk, sürat anlamına gelmektedir. Her müzik eserinin içeriğine uygun bir hızı vardır. Eserin hızı dizgin üstünde veya eser içerisinde belirtilir.

YAZALIM

Amaç: Çoğaltma noktasını kavramak.
Araç - Gereç: Ders kitabı

4. ETKİNLİK

Aşağıda çoğaltma noktası ile verilen notaların süre değerlerini notaların altına yazalım.

İstiklal Marşı mücadele eden bir toplumun, direnen, karşı koyan, savaşan bir milletin destanı olmak üzere kaleme alınmıştır. İstiklal Marşı bu istiklal yürüyüşünün destanıdır.

Önemli gün ve haftalarda söyleyebileceğimiz İstiklal Marşı dışında başka marşlarımız da vardır. Bu günlerde Çanakkale Marşı, Gençlik Marşı, 15 Temmuz Marşı gibi marşları ya da kendi bestelediğimiz marşları seslendirebiliriz.

Belirli gün ve haftalar, tarihimizin ve milletimizin önemli unsurlarıdır.

Bu bölümde yapılacak etkinliğin numarasına, amacına ve o etkinlikte kullanılacak araç gereçlere yer verilmiştir.

ETKİNLİK

ARAŞTIRALIM

Bu bölümde öğrencilerin bir sonraki derse hazırlık yapmaları istenir.

BİLİYOR MUYUZ?

Bu bölümde konu hakkında farklı bilgiler verilir.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Bu bölümde etkinliğin adı belirtilmiştir.

TÜY KALEM

Bu görselin bulunduğu bölümlerde yazma etkinliği yapılır.

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

Bu kısımda bölüm sonu değerlendirilmesi yapılır.

KULAKLIK

Bu görselin bulunduğu bölümlerde dinleme etkinliği yapılır.

MİKROFON VE KULAKLIK

Bu görselin bulunduğu bölümlerde dinleme ve seslendirme etkinliği yapılır.

SESLENDİRİLM

Amaç: İstiklal Marşı'nı hız ve güçlük basamaklarına uygun olarak seslendirmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

1. ETKİNLİK

Millî marşımızı anlamına, hız ve güçlük basamaklarına uygun olarak seslendirilim.

İSTİKLAL MARSİ

Söz: Mehmet Âkif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Üngör

Orta Hız

İstiklâl Marşı'nı seslenen birinci derste (a) (b) ikinci derste (c) (d) (e) üçüncü derste (f) yerinde notalar yazalım.

ARAŞTIRALIM

"Hız" ve "gürlük" terimlerinin anlamlarını araştırılın.

13

BİLİYOR MUYUZ?

2012 yılı UNESCO tarafından tüm dünyada İri yılı olarak ilan edildi.

Buhürzâde Mustafa İri (Ö. 1711)

Asıl ismi Mustafa'dır. Buhürzâde Mustafa İri adıyla tanınmıştır. (Temsilî Resim 1.1). İstanbul'da Mevânakapı civarındaki Vayta endişe adıyla Yaya'lık seminde doğmuştur. Bestekâr, sair ve hattatır. Enderunda uzun yıllar müzik öğretmeniği yapmıştır. Mevcevik ve çığaçlığı özel bir ilgi duymuştur. Segâh Tekbir ve Saiki'yi Ürmnye besmeleri arasındadır.

Temsilî Resim 1.1: İri

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Segâh Tekbir'i öğrenmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki "Segâh Tekbir'i" dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirilim.

Aşağıda çoğaltma noktası ile verilen notaların süre değerlerini notaların altına yazalım.

Four musical notes with dots above them, each followed by an equals sign and a blank space for writing the duration.

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

Öğretmeninizle birlikte kendinizi değerlendiriniz.

GOZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	EVET	KISMEN	HAYIR
İstiklâl Marş'mızı "hız" ve "gürlük" basamaklarına uygun bir şekilde okudum.			
"Penceresi Cam Cama" eserini "ince re" ve "ince mi" notalarını dikkate alarak okudum.			
"Çayeli'nden Öteye" eserini "7/8'lik aksak usul" değerini dikkate alarak okudum.			

"Sultanıyegâh Şarkı (Türk Çocuklarının Şarkısı)

"Ey Vatan"

"Üsküdar'a Gideriken"

DİNLEYELİM - İFADE EDELİM

Amaç: Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili hissettiklerini ifade etmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

2. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilmiş araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra "ince re" ve "ince mi" notalarını dikkate alarak seslendirilim.

"Penceresi Cam Cama"

"Hani Yaylam"

"Kuşburnu Pürülenir mi?"

1. Bölüm

KONULAR

İstiklâl Marşı

Hız ve Gürlük

Temel Müzik Öğeleri

Türk Müziği Makamları

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Millî marşımızı söyleyeceğiz.
- Müzikte hız ve gürlük basamaklarını uygulayacağız.
- Yeni müzik terimleri öğreneceğiz.
- Türk müziği makamlarını tanıyacağız.

ANAHTAR KELİMELEK

İstiklâl Marşı, segâh, moderato, aksak usul, İtrî

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orjinaline bağlı kalınarak yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

Dinleme
Söyleme

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

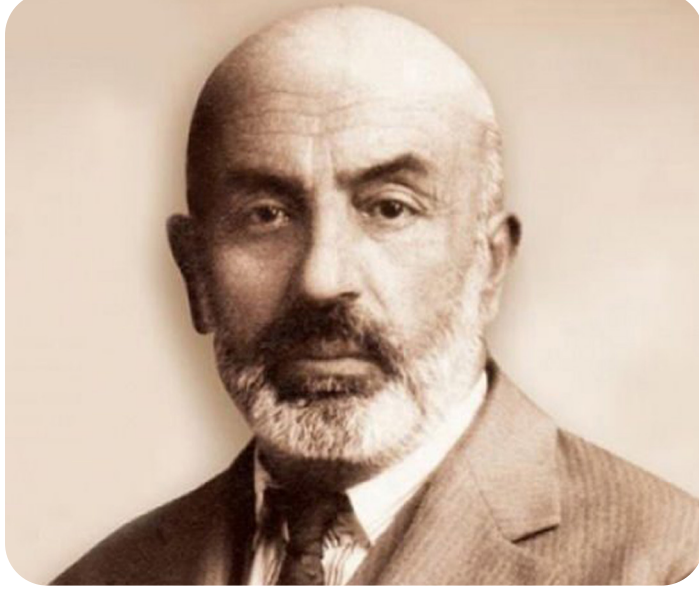
Müziksel
Yaratıcılık

E - İçerik

KONUŞALIM

İstiklâl Marşı'nı neden doğru okumalıyız?

Mehmet Akif Ersoy

İstiklâl Marşı mücadele eden bir toplumun; direnen, karşı koyan, savaşan bir milletin destanı olmak üzere kaleme alınmıştır. İstiklâl Marşı bu istiklal yürüyüşünün destanıdır.

Önemli gün ve haftalarda söyleyebileceğimiz İstiklâl Marşı dışında başka marşlarımız da vardır. Bu günlerde Çanakkale Marşı, Gençlik Marşı, 15 Temmuz Marşı gibi marşları ya da kendi bestelediğimiz marşları seslendirebiliriz.

Belirli gün ve haftalar, tarihimizin ve milletimizin önemli unsurlarıdır.

KONUŞALIM

1. Öğrendiğimiz hız ve gürlük basamaklarını tekrar edelim.

İstiklâl Marşı orta hızda (moderato) ve kuvvetli gürlükte (forte) çalınıp söylenmelidir.

SESLENDİRELİM

Amaç: İstiklâl Marşı'nı hız ve gürlük basamaklarına uygun olarak seslendirmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

1. ETKİNLİK

Millî marşımızı anlamına, hız ve gürlük basamaklarına uygun olarak seslendirelim.

İSTİKLÂL MARŞI

Söz: Mehmet Âkif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Üngör

Orta Hız

Kork - ma sön - mez bu - şa - fak - lar -
Çat - ma kur - ban o - la - yım - çeh -

da - yü - zen - al san - cak Sön - me - den yur - du - mun üş - tün -
re - ni ey naz - lı hi - lâl Kah - ra - man ır - kı - ma bir gül -

de tü - ten en son o - cak O be - nim mil - le - ti - min yıl - dı - zı -
ne bu şid - det bu ce - lâl Sa - na - nim ol - maz dö - kü - len kan - la - rı -

dır par - la - ya - cak O be - nim dir o - be - nim mil - le - ti - min dir an - cak
miz son - ra he - lâl Hak - kı - dir Hak - ka ta - pan mil - le - ti - min is - tik - lâl

İstiklâl Marşı'nı söylerken birinci dörtlükte virgül (9) ikinci dörtlükte ise yıldız (*) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

ARAŞTIRALIM

"Hız" ve "gürlük" terimlerinin anlamlarını araştıralım.

KONUŞALIM

1. Araştırdığımız “hız” ve “gürlük” basamakları nelerdir?
2. Her müzik eserinin hızı aynı mıdır? Neden?

Hız; çabukluk, sürat anlamına gelmektedir. Her müzik eserinin içeriğine uygun bir hızı vardır.

Bir müzik eseri belirtilen hızda icra edilmezse o eserin müzikal yapısı bozulur. Hareketli bir eserin çok ağır hızda veya ağır bir eserin hızlıca söylenmesi o eserin vermek istediği duyguyu hissetmemize engel olur.

Aşağıdaki hız terimlerini inceleyelim.

Ağır (Adagio): Eserin yavaş hızla icra edileceğini belirtir.

Ağırca (Andante): Eserin orta yavaş icra edileceğini belirtir.

Orta Hız (Moderato): Eserin orta hızda çalınıp söyleneceğini belirtir.

Çabuk, Neşeli (Allegro): Eserin hızlı ve neşeli olarak çalınıp söyleneceğini belirtir.

Müzikte gürlük, sesin kuvveti veya şiddeti anlamına gelmektedir. Gürlük terimleri bir takım harflerle veya sembollerle belirtilir.

Aşağıdaki “gürlük” terimlerini inceleyelim.

Hafif (Piano) (*p*)

Eserin hafif gürlükte icra edileceğini belirtir.

Orta (Mezzoforte) (*mf*)

Eserin orta gürlükte icra edileceğini belirtir.

Güçlü (Forte) (*f*)

Eserin güçlü, yüksek gürlük ile icra edileceğini belirtir.

Müzik eserlerinin doğru ezgi ve doğru ritim ile seslendirilmesi gerekmektedir. Bir müzik eseri sözlerinin anlamına ve vermek istediği duyguya uygun gürlükte söylenmelidir. Bu, o eserin daha etkili olmasını sağlar. Örneğin insanları güdülemek için söylenen marşlar kısık sesle söylenirse istenilen etki ortaya çıkmaz.

1. BÖLÜM

SESLİNDİRELİM

Amaç: Hız ve gürlük basamaklarını uygulamak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen “Ulu Önder Atatürk” adlı eseri dinleyelim. Daha sonra öğrendiğimiz hız ve gürlük basamaklarına uygun olarak seslendirelim.

ULU ÖNDER ATATÜRK

Marş Tempo

Söz ve Müzik: Dr. Ali Gürsan Saraç

Ül - ke - me i - şık ver - din ül - ke - me sev - gi ver - din
İ - li - mi - zi kur - tar - dın düş - man - la - rın e - lin - den

Her - şey se - nin - le gü - zel U - lu ön - der A - ta - türk
Her - şey se - nin sa - yen - de U - lu ön - der A - ta - türk

Biz se - ni ta - nı - yo - ruz se - ni u - nut - mu - yo - ruz
Se - nin e - se - ri - niz biz yo - lun - da - yız he - pi - miz

Her yer - de se - nin a - dın U - lu ön - der A - ta - türk U - lu ön - der A - ta - türk
Her yer - de se - nin a - dın U - lu ön - der A - ta - türk U - lu ön - der A - ta - türk

ARAŞTIRALIM

“Senyö”, “da capo”, “çoğaltma noktası”, “fine” nedir? Araştıralım.

KONUŞALIM

Dizek ve nota gibi müzik terimlerini daha önce öğrenmiştik. Hatırladığımız diğer müzik terimlerini tekrarlayıp sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım.

Baş a dön (Da Capo)

Müzik eserlerinde, eserin baş a dönülerek seslendirileceğini belirten terimdir. Uluslararası müzik dilindeki adı “da capo” (de kapo)’dur. “D.C.” kısaltmasıyla gösterilir. Türkçe anlamı “baş a dönüş” olduğu için “B.D.” harfleri ile de gösterilebilir.

DİNLEVELİM - SESLENDİRELİM

Amaç: Bir müzik eserini öğrenilen müzik terimlerine uygun olarak seslendirmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

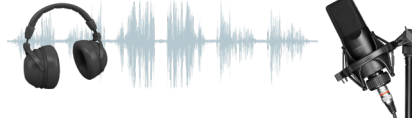
1. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra öğrendiğimiz “baş a dön” (D.C.) terimine uygun olarak seslendirelim.

“Tren Gelir, Hoş Gelir”

“Bir Dilim İki Dilim Üç Dilim Elma”

“Oynama Yorulursun”

İşarete Dönüş (Senyö)

Müzik eserinde “senyö”, “senyö işaretine dön” anlamına gelmektedir. “%” işareti ile gösterilir. Müzik eseri birinci senyönün bulunduğu yere döndükten sonra “son” yazan yerde veya ikinci senyö işaretinin bulunduğu yerde bitirilir.

DİNLEVELİM - SESLENDİRELİM

Amaç: Bir müzik eserini öğrenilen müzik terimlerine uygun olarak seslendirmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

2. ETKİNLİK

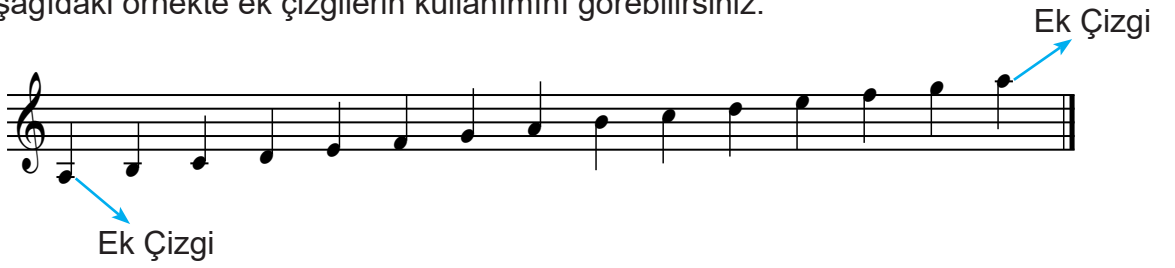
“Karşıda Hayvalıklar” adlı eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra öğrendiğimiz “senyö” terimine uygun olarak seslendirelim.

1. BÖLÜM

Üzerine nota yazılan 5 çizgi ve 4 aralıktan oluşmuş şekle “dizek” (porte) denildiğini öğrenmiştik.

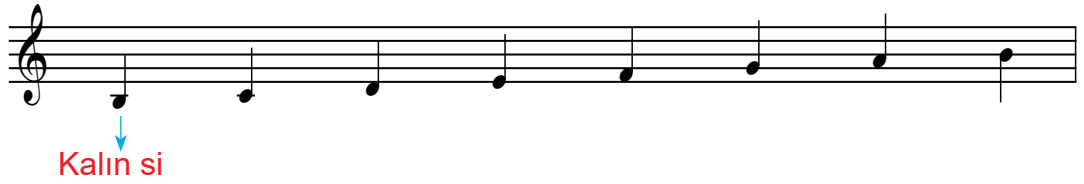
Bazen dizek çizgilerinin dışında kalın ve ince notaları göstermek için ek çizgilerden faydalanırız. Bu ek çizgiler temel çizgilere karışmasın diye kısa olarak belirtilir. Ek çizgiler diğerleriyle eşit aralıktadır ve onlara paralel olarak yazılmaktadır.

Aşağıdaki örnekte ek çizgilerin kullanımını görebilirsiniz.

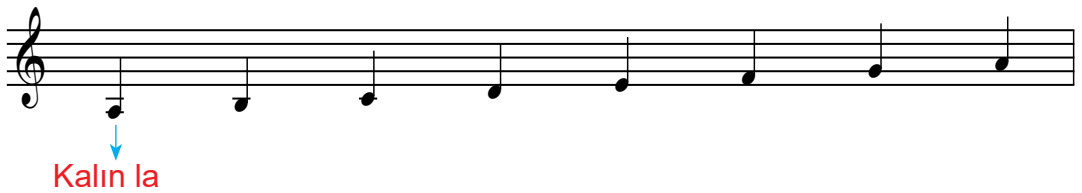

“Kalın si” – “Kalın la” Notaları

“Kalın si” notası, dizeğin altındaki birinci ek çizginin altına yazılır.

“Kalın la” notası, dizeğin altındaki ikinci ek çizgi üzerine yazılır.

“İnce re”

Dizeğin 4. çizgisinin üzerine yazılır. Dizeğin 1. çizgisinin altına yazılan “re” ve “ince re” notaları arasında 1 oktav mesafe vardır.

“İnce mi”

Dizeğin dördüncü aralığına yazılır. Dizeğin 1. çizgisine yazılan “mi” ve “ince mi” notaları arasında 1 oktav mesafe vardır.

SESLENDİRELİM

Amaç: “İnce re” ve “ince mi” notalarını kullanmak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

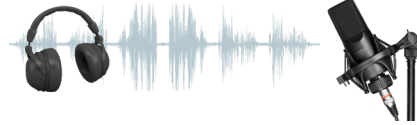
3. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra “ince re” ve “ince mi” notalarını dikkate alarak seslendirelim.

“Penceresi Cam Cama”

“Hani Yaylam”

“Kuşburnu Pürlenir mi?”

1. BÖLÜM

Çoğaltma noktası notanın sağ tarafına yazılır. Yanına geldiği notanın süresini, notanın değerinin yarısı kadar uzatır.

Örnek:

$$\begin{array}{c}
 \text{Noktalı ikilik nota} \\
 (3 \text{ vuruş})
 \end{array}
 =
 \begin{array}{c}
 \text{İkilik Nota} \\
 (2 \text{ vuruş})
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 (1 \text{ vuruş})
 \end{array}$$

YAZALIM

Amaç: Çoğaltma noktasını kavramak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

4. ETKİNLİK

Aşağıda çoğaltma noktası ile verilen notaların süre değerlerini notaların altına yazalım.

$$\begin{array}{c}
 \text{Noktalı ikilik nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{c}
 \text{İkilik Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}$$

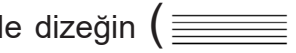

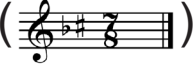
$$\begin{array}{c}
 \text{Noktalı ikilik nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{c}
 \text{İkilik Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{c}
 \text{Noktalı ikilik nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{c}
 \text{Dörtlük Nota} \\
 \text{.....}
 \end{array}$$

Usul, usul sayıları ve aksak ölçüyü hatırlayalım.**Usul**

“Ses” ve “ritim” müziğin önemli unsurlarındandır. Ritim teriminin Türk müziğindeki karşılığı ise “usul”dür. Çeşitli zaman ve kuvvetteki vuruşların sıralanmasından oluşan kalıplaşmış sayı veya vuruş gruplarına usul denir.

Usul Sayıları

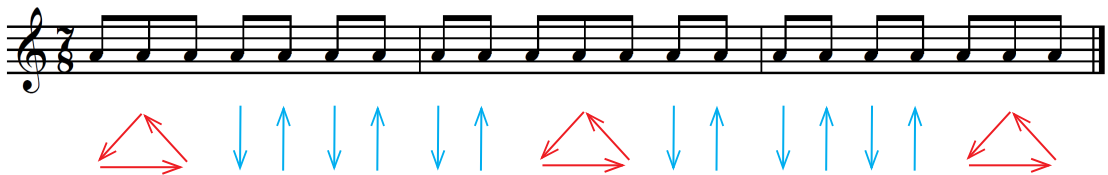
Her müzik eserinde dizeğin () başında anahtar () ve donanım () bulunur. Donanımdan sonra üst üste yazılmış rakamlara () “usul sayıları” veya “ölçü sayıları” denir. Üstteki sayı bir ölçü içerisindeki vuruş sayısını, alttaki sayı ise hangi değerde nota olacağını gösterir.

Aksak Ölçüler

İçerisinde hem iki zamanlı hem de üç zamanlı birimler bulunan ölçülere “aksak ölçü” adı verilmektedir.

7/8’lik Ölçüler

7/8’lik ölçüler aksak ve üç zamanlıdır. Bu üç zaman farklı sıralamalarla gelebilir.

1. BÖLÜM

SESLENDİRELİM

Amaç: 7/8'lik aksak usulü beden perküsyonuyla seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

5. ETKİNLİK

Sınıfımızdaki öğrencileri üç gruba ayıralım. Birinci grupla el çırparak, ikinci grupla göğsümüze vurarak, üçüncü grupla da dizlerimize vurarak aşağıdaki 7/8'lik ritim kalıplarını grupları değiştirerek seslendirelim.

The image shows musical notation for a 7/8 time signature activity. The notation is divided into two systems. The first system has three staves labeled '1. Grup', '2. Grup', and '3. Grup'. The second system has three staves labeled '3. Grup', '1. Grup', and '2. Grup'. Each staff contains a 7/8 time signature and a sequence of rhythmic notes and rests.

SESLENDİRELİM

Amaç: 7/8'lik aksak usulü örnek eser üzerinde uygulamak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

6. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra alttaki usul değerlerini uygulayarak seslendirelim.

“Çayeli’nden Öteye”

“Drama’nın İçinde”

“Gökte Yıldız Ay mısın?”

“Oynayın Kız Oynayın”

ARAŞTIRALIM

Müzikte “makam” ne demektir? Araştıralım.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Segâh makamını kavramak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

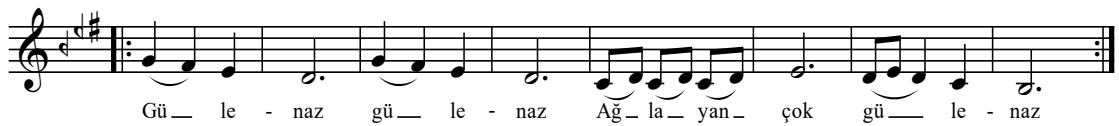
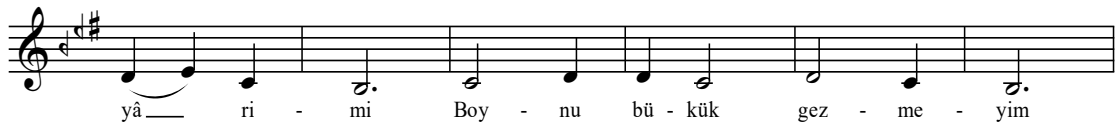
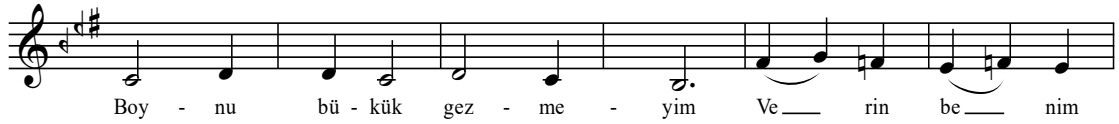
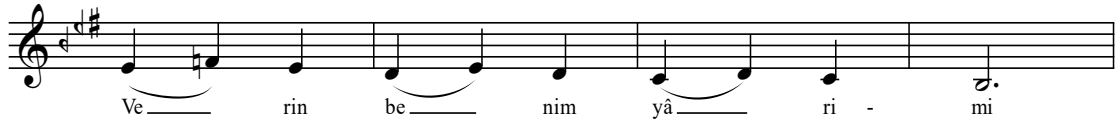
1. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Ben Bir Küçük Cezveyim” adlı segâh şarkıyı dinleyelim. Daha sonra birlikte söyleyelim.

BEN BİR KÜÇÜK CEZVEYİM

Usul: Semai

Necip MİRKELAMOĞLU

BİLİYOR MUYUZ?

Türk müziğinde bir dizi içindeki seslerin işleniş biçimine “makam” denir.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Hüzzam makamını kavramak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Menim İpek Yağlığım Var” adlı hüzzam türküyü dinleyelim. Daha sonra birlikte söyleyelim.

MENİM İPEK YAĞLIĞIM VAR

Kimden Alındığı
Abdurrahman Kızılay
Yöresi: Kerkük

Orta Hız

Me - nim i - pek yağ - lı - ğım var - Gör - me - ğe ge -

lin ba - lam - gör - me - ğe ge - lin -

Â - şık - la - ra men sa - ta - ram - al - ma - ğa ge -

lin ba - lam al - ma - ğa ge - lin -

Menim ipek yağlığım var
Görmeğe gelin balam görmeğe gelin
Âşıklara men sataram
Almağa gelin balam almağa gelin

Menim elvan güllerim var
Görmeğe gelin balam görmeğe gelin
Gelinlere men sataram
Almağa gelin balam almağa gelin

DEĞERLENDİRELİM

Amaç: Segâh ve hüzzam makamlarını fark etmek.

Araç - Gereç: Etkileşimli tahta, bilgisayar ve ses kayıt ortamları

3. ETKİNLİK

Segâh ve hüzzam makamında farklı eserler dinleyerek bu eserler arasındaki makam farklılıklarını bulmaya çalışalım.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Değişik makamları fark etmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

4. ETKİNLİK

“Bir Topum Var Lastikten” adlı buselik makamındaki eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte söyleyelim. Segâh ve hüzzam makamı ile olan farklılıklarını bulmaya çalışalım.

BİR TOPUM VAR LASTİKTEN

Usul: Nim Sofyan Söz: Y. Ziya Ortaç
Müzik: Hasan Esen

Bir to - pum var las - tik - ten Hay - di ca - nım hop hop hop

Las - tik de - ğil çe - lik - ten Hay - di ca - nım hop hop hop

Ne yı - r - tı - lır ne pat - lar Hay - di ca - nım hop hop hop

Vur - duk - ça zıp - lar hop - lar Hay - di ca - nım hop hop hop **D.C. Son**

A - tar oy - na - rım hop hop Hay - di ca - nım hop hop hop

Ne gü - zel - dir las - tik top Hay - di ca - nım hop hop hop

Bir topum var lastikten haydi canım hop hop hop
 Lastik değil çelikten haydi canım hop hop hop
 Ne yırtılır ne patlar haydi canım hop hop hop
 Vurdukça zıplar hoplar haydi canım hop hop hop
 Atar oynarım hop hop haydi canım hop hop hop
 Ne güzeldir lastik top haydi canım hop hop hop

BİLİYOR MUYUZ?

2012 yılı UNESCO tarafından tüm dünyada İtrî yılı olarak ilan edildi.

Temsili Resim 1.1: İtrî

Buhûrîzâde Mustafa İtrî (Ö. 1711)

Asıl ismi Mustafa'dır. Buhûrîzâde Mustafa İtrî adıyla tanınmıştır (Temsili Resim 1.1). İstanbul'da Mevlanakapı civarındaki Yayla (eski adıyla Yaylak) semtinde doğmuştur. Bestekâr, şair ve hattattır. Enderunda uzun yıllar müzik öğretmenliği yapmıştır. Meyvecilik ve çiçekçiliğe özel bir ilgi duymuştur. Segâh Tekbir ve Salat-ı Ümmiye besteleri arasındadır.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Segâh Tekbir'i öğrenmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki "Segâh Tekbir"i dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

Serbest SEGÂH TEKİR Müzik: Buhûrîzâde Mustafa İtrî

Al - la - hü ek - ber Al - la - hü ek - ber

La i - la - he il - lal - la - hü - val - la - hü ek - ber

Al - la - hü ek - ber ve - lil - la - hi'l hamd

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: “Salat-ı Ümmiye”yi öğrenmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

6. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Salat-ı Ümmiye” adlı eseri dinleyelim. Daha sonra birlikte söyleyelim.

SALAT-I ÜMMİYE

Yavaşça Müzik: Buhûrîzâde Mustafa İtrî

Al - la - hüm - me sal - li â - la sey - yi - di - na

Mu - ham - me - di - nin - ne - biy - yil üm - mi - yi ve â - la

A li hi ve - sah - bi hi ve - sel - lim

Ezanlar genellikle aşağıdaki makamlara göre okunurdu:

Sabah Ezanı : SABA

İkinci Ezanı : RAST

Öğle Ezanı : UŞŞAK

Akşam Ezanı : SEGÂH

Yatsı Ezanı : HİCAZ

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

Öğretmeninizle birlikte kendinizi değerlendiriniz.

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	EVET	KISMEN	HAYIR
İstiklâl Marşımızı “hız” ve “gürlük” basamaklarına uygun bir şekilde okudum.			
“Penceresi Cam Cama” eserini “ince re” ve “ince mi” notalarını dikkate alarak okudum.			
“Çayeli’nden Öteye” eserini “7/8’lik aksak usul” değerini dikkate alarak okudum.			

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü/sözcükleri yazınız.

İtrî, kalın si, senyö, çoğaltma noktası, forte, kalın la, moderato

- İstiklâl Marşımız orta hız olan ile söylenir.
- Da capo başa dön anlamına gelen müzik terimidir.ise işarete dön anlamına gelen müzik terimidir.
- yanına geldiği notayı değerinin yarısı kadar uzatır.
- Segâh Tekbir ve Salat-ı Ümmiye’yi bestelemiştir.
- Dizeğin altına yazılan 2. ek çizginin üzerine notası yazılır.

B. Aşağıdaki soruların cevabını boş bırakılan alana yazınız.

- Hız terimleri nelerdir?

.....

- Gürlük terimleri nelerdir?

.....

2. Bölüm

KONULAR

Marşlarımız

İnsan Sesi ve Ses Toplulukları
Yurdumuza Ait Müzik Türleri
Ritim Yazıyorum

Dinleme
Söyleme

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Millî birlik ve beraberliğimizi anlatan marşlar söylemeyi öğreneceğiz.
 - “İnsan sesi” türlerini tanıyacağız.
 - Ses topluluklarını öğreneceğiz.
- Bize ait müzik türlerini tanıyacağız.
- Ritim yazma çalışmaları yapacağız.

ANAHTAR KELİMELER

marş, insan sesi, koro, mehter,
motif, ritim

Müziksel
Yaratıcılık

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orjinaline bağlı kalınarak yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

E - İçerik

KONUŞALIM

Sizce marş nedir? Marşlar nerelerde ve hangi zamanlarda söylenir?

Marş

Temposu ve biçimi bir grup insanın aynı anda yürümesine eşlik edebilecek nitelikte olan müzik parçasına marş denir. Genellikle 2/4'lük veya 4/4'lük usulde yazılır. Çoğunlukla askerî müzik toplulukları tarafından icrâ edilir ve bu alanda kullanılır.

Marşları çalan müzik gruplarına "bando" denir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde askerî marşları "mehteran bölüğü" çalmaktaydı.

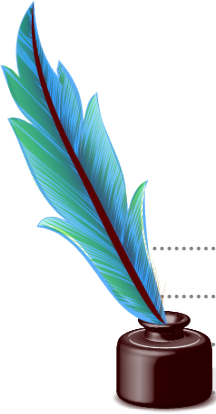
YAZALIM

Amaç: Öğrendiğimiz marşları hatırlamak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

Bildiğimiz marşların isimlerini yazalım.

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşları söylemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

2. ETKİNLİK

Aşağıda notaları verilen “Bayrağım” adlı marşı dinleyelim. Daha sonra birlikte tempo tutarak seslendirelim.

BAYRAĞIM

Marş Tempo Söz ve Müzik : Dr. Ali Gürsan Saraç

Okul Çalgısı

Ritim Çalgısı

Or - ta - sını - da ay yıl - dız kır - mı - zı - dır bay - ra - ğım
 Ül - ke - mi tem - sil e - den O - na ay - dın - lık ve - ren

bay - ra - ğı - mı gö - rün - ce A - ta - türk' - ü a - na - rım
 gök - ler - de hep yük - se - len Ay yıl - dız - lı bay - ra - ğım

Bay - ra - ğı - mı se - ve - rim çün - kü renk - le - ri - be nim A - ta - la - rım - dan ge - len Ay yıl - dız - lı bay - ra - ğım

ARAŞTIRALIM

Anne, baba ve kardeşlerimizin sesleri arasındaki farklılığa dikkat edelim.

KONUŞALIM

Çevremizdeki insan seslerinin çeşitlerini ve bu sesler arasındaki farklılıkların nedenini sınıf içerisinde değerlendirelim.

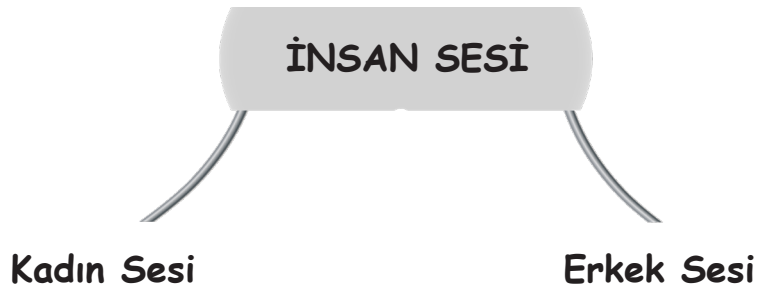
İnsanın müzik yaparken bilinçli olarak kullandığı en eski, doğal ve etkileyici ses kaynağı kendi sesidir.

İnsan sesi incelik ve kalınlık bakımından üç esas tonda sıralanmaktadır. Bunlar; pes, orta ve tiz olarak adlandırılır.

Pes (Kalın): Sözlerin kalın bir tonda seslendirilmesidir.

Tiz (İnce): Sözlerin ince ve keskin bir tonda seslendirilmesidir.

İnsan sesiyle oluşturulan müziğe vokal müzik denir. İnsan sesi kadın ve erkek sesi olmak üzere 2'ye ayrılır. Ayrıca çocukların ergenlik çağına kadar olan dönem içerisindeki seslerine "çocuk sesi" denir.

Kadın Sesleri

İncelik ve kalınlığına göre kadın sesleri 3'e ayrılır:

KADIN SESLERİ

İnce Ses
(Soprano)

Orta Ses
(Mezzosoprano)

Kalın Ses
(Alto)

Soprano : İnce kadın veya çocuk sesidir.
Mezzosoprano : Orta kalınlıktaki kadın sesidir.
Alto : Kalın kadın sesidir.

Erkek Sesleri

İncelik ve kalınlığına göre erkek sesleri 3'e ayrılır:

ERKEK SESLERİ

İnce Ses
(Tenor)

Orta Ses
(Bariton)

Kalın Ses
(Bas)

Tenor : İnce erkek sesidir.
Bariton : Orta kalınlıktaki erkek sesidir.
Bas : Kalın erkek sesidir.

Ses Toplulukları

Tek veya çok sesli yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelmiş topluluğa “koro” denir. Korolar, çeşitli türdeki müzik eserlerini çalgıyla ya da çalgısız seslendirirler.

Koroda ses ahengi (uyum) koronun temelini oluşturmaktadır. Ses toplulukları yaş aralıklarına ve ses türlerine göre sınıflandırılırlar.

Korolar 5'e ayrılır:

Çocuk Korosu

Çocuk koroları, ergenlik çağına girmemiş 6 - 12 yaş aralığındaki çocuk seslerinden oluşur. Çocuk korosunda kız ve erkek çocuklar bulunur (Fotoğraf 2.1).

Fotoğraf 2.1: Çocuk Korosu

Gençlik Korosu

Ses değişim dönemini tamamlamış 12 - 18 yaş aralığındaki kız ve erkek seslerinden oluşur (Fotoğraf 2.2).

Fotoğraf 2.2: Gençlik Korosu

Kadın Korosu

Sadece yetişkin kadın seslerinden oluşan korolardır (Fotoğraf 2.3). Soprano, mezzosoprano ve alto seslerden oluşur.

Fotoğraf 2.3: Kadın Korosu

Erkek Korosu

Sadece yetişkin erkek seslerinden oluşan korolardır. Bas, bariton ve tenor seslerden oluşur (Fotoğraf 2.4).

Fotoğraf 2.4: Erkek Korosu

Karma Koro

Kadın ve erkek seslerinin bir araya gelmesi ile oluşan topluluklardır (Fotoğraf 2.5). Karma korolar, ses çeşitliliği ve ses rengi bakımından da zengindir.

Fotoğraf 2.5: Karma Koro

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Koro hâlinde müzik eseri seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

1. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra koro hâlinde seslendirelim.

“Kavak Uzanır Gider”

“Yavuz Geliyor Yavuz”

“Urfa'nın Etrafı Dumanlı Dağlar”

ARAŞTIRALIM

Bulduğumuz bölgede, müzik alanında öne çıkmış sanatçıları araştıralım.

KONUŞALIM

“Yöresel farklılıklar zenginliğimizdir.” cümlesini arkadaşlarımızla tartışalım.

Neşet ERTAŞ (1938 - 2012)

1938 yılında Kırşehir’e bağlı Kırtıllar Köyü’nde doğmuştur. Bozlak türünün önemli isimlerinden Muharrem Ertaş’ın oğludur. Çocukluğu Kırşehir ve Yozgat’ın köylerinde geçmiştir. Anadolu’da en olgun seviyesine ulaşmış olan Türkmen/Abdal müziği geleneğinin yeni bir yorumcusu olmuştur. 1960’lardan sonra mahallî saz sanatçılığı sıfatını geride bırakarak söylediği türkü ve bozlaklarla ülke çapında tanınmış bir sanatçı durumuna gelmiştir. Türk halk müziği geleneğimize 22 albümle katkıda bulunmuştur. “Zülûf Dökülmüş Yüze” ve “Gönül Dağı” tanınmış eserlerindedir (Fotoğraf 2.6).

Fotoğraf 2.6: Neşet ERTAŞ

YAZALIM

Amaç: Müzik türlerini hatırlamak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

En çok hangi müzik türünü dinliyorsunuz? Neden?

.....

.....

.....

.....

Türk Halk Müziği

Tarih içinde kendi köklü geleneğini oluşturarak halkımızın duygu ve düşüncelerini dile getiren geleneksel müzik türüdür (Fotoğraf 2.7). Kuşaktan kuşağa, kulaktan kulağa iletilerek yaşatılmıştır.

Fotoğraf 2.7: Türk Halk Müziği Korosu

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Türk halk müziğine ait eser seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

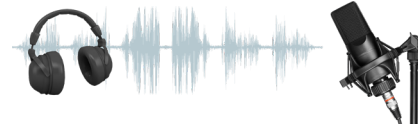
2. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

“Sıra Sıra Siniler”

“İreyhan Eker misin?”

“İzmir’in Kavakları”

Türk Sanat Müziği

10. yüzyıldan sonra gelişen, makam ve beste anlayışına sahip olan müzik türüdür.

DİNLELİM - SÖYLELİM

Amaç: Türk sanat müziğine ait eser seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

3. ETKİNLİK

Aşağıda verilen Zeki Müren'e ait "Bahçevan Geldi" adlı Türk sanat müziği eserini dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

BAHÇEVAN GELDİ

Nim Sofyan Zeki Müren

El - ma - yı a - lan bi - lir oy - oy Şef - ta - li - yi
Gü - zel - ki - zın sev - me - si - ni oy - oy Kim - se - siz -

sa - tan bi - lir oy - oy Bah - çe
ya - tan bi - lir oy - oy

van - gel - di Bah - çe

van - gel - di Deh deh dü - dü -

Sen dü - dü - sün ben bü - bü Deh deh dü - dü Sen dü - dü - sün ben bü - bü

Elmayı alan bilir oy oy
Şeftaliyi satan bilir oy oy
Güzel kızın sevmesini oy oy
Kimsesiz yatan bilir oy oy

Nakarat
Bahçevan geldi bahçevan geldi
Deh deh düldül deh deh düldül
Sen düldülsün ben bülbül

Şu dağlar olmasaydı oy oy
Çiçeği solmasaydı oy oy
Ölüm Allah'ın emri oy oy
Ayrılık olmasaydı oy oy

Mehter Müziği

Orta Asya Türklerinin başlattığı, Osmanlı İmparatorluğu döneminde geliştirilerek devam ettirilen sözlü ve sözsüz eserlerin seslendirildiği askeri müzik türüdür (Fotoğraf 2.8).

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Mehter müziğine ait eser seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

4. ETKİNLİK

Aşağıda verilen “Eski Ordu Marşı” adlı eseri dinleyelim. Daha sonra “kalın la” notasına dikkat ederek birlikte seslendirelim.

Sofyan ESKİ ORDU MARŞI Besteci: Ali Rıza Bey

Ced - din de - den nes - lin ba - ban Hep - kah - ra - man Türk mil - le - ti

Or - du - la - rın pek - çok za - man - ver - miş - ti - ler - dün - ya - ya şan

Ceddin deden neslin baban
Hep kahraman Türk milleti
Orduların pek çok zaman
Vermiştiler dünyaya şan

Türk milleti Türk milleti
Aşk ile sev milliyeti
Kahret vatan düşmanını
Çeksin o mel'un zilleti

Fotoğraf 2.8: Mehteran Topluluğu

Dinî Müzik

Dinî duyguların ve düşüncelerin sözlü ve sözsüz ifade edildiği müzik türüdür (Fotoğraf 2.9).

DİNLEVELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Dinî müziğe ait eser seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

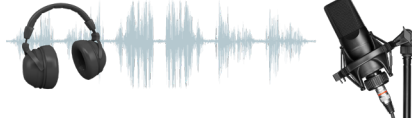
5. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

“Hakk’ın Habibinin Sevgili Dostu”

“Sordum Sarı Çiçeğe”

“Nice Bir Uyursun Uyanamazsın”

Fotoğraf 2.9: Dinî Müzik Topluluğu

2. BÖLÜM

YURDUMUZA AİT MÜZİK TÜRLERİ

Çok Sesli Türk Müziği

Kaynağını genellikle Türk müziği eserlerinden alan ve çok seslilik kurallarına uygun olarak yapılan müzik türüdür (Fotoğraf 2.10).

Fotoğraf 2.10: Çok Sesli Türk Müziği Korosu

DİNLEYELİM - SÖYLEYELİM

Amaç: Çok sesli Türk müziğine ait eser seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

6. ETKİNLİK

Aşağıda notaları verilen “Kemençe” adlı eseri dinleyelim. İki grup halinde birlikte seslendirelim.

KEMENÇE

Yöresi: Ordu

Düzenleyen: Salih Aydoğan- Aydın İlik

Orta Hız

Oy ke - men - çe__ ke - men - çe de__ ner - de i - din__ dün ge - ce

Oy oy oy oy

A - lır kı - ra__ rım se - ni de__ eğ - len - ce - sin__ eğ - len__ ce

oy oy oy oy oy

A__ lır kı - ra__ rım se - ni de eğ - len - ce - sin__ eğ - len - ce

A__ lır kı - ra__ rım se - ni de eğ - len - ce - sin__ eğ - len - ce

ARAŞTIRALIM

Dinlediğimiz müzik eserlerine ritim tutalım.

Ritim bir müzik eserinin daha düzenli ve aynı tempoda seslendirilmesini sağlar.

Müzikal anlatımın en küçük birimine “motif” denir.

YAZALIM - SESLENDİRELİM

Amaç: Ritim kalıbı yazmak ve seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, tef, zil, blok flüt, farklı ritim aletleri

1. ETKİNLİK

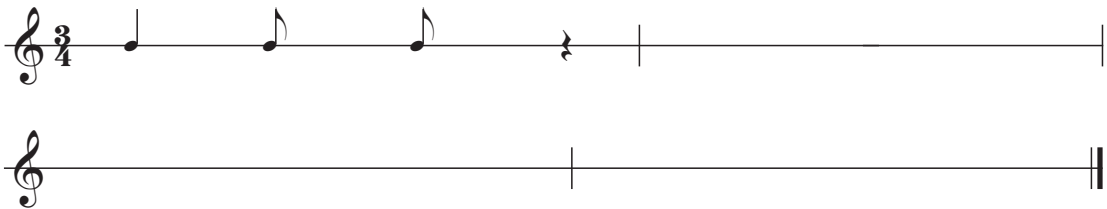
Aşağıda verilen ritim kalıplarını farklı ritim aletleri kullanarak seslendirelim.

Öğretmenimizin rehberliğinde sınıfımızdaki öğrencilerden farklı ritim grupları oluşturalım.

Yukarıdaki nota ve sus sürelerini inceleyelim. Aşağıda verilen örnekteki gibi her bir ölçü için ayrı bir ritim kalıbı yazalım.

Her müzik eserinin kendine ait bir yapısı bulunmaktadır. Bu yapı içerisinde melodinin, ritmin, sözlerin ve akışın önemi büyüktür.

YAZALIM - SESLENDİRELİM

Amaç: Ritim kalıbı yazmak ve seslendirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, tef, zil, blok flüt

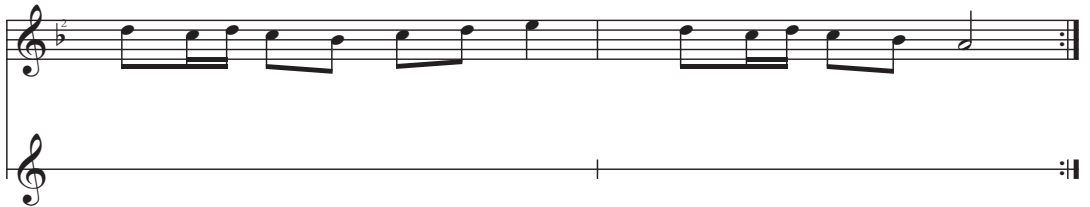
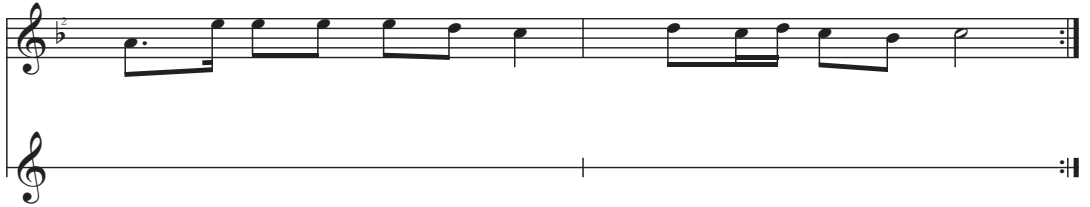
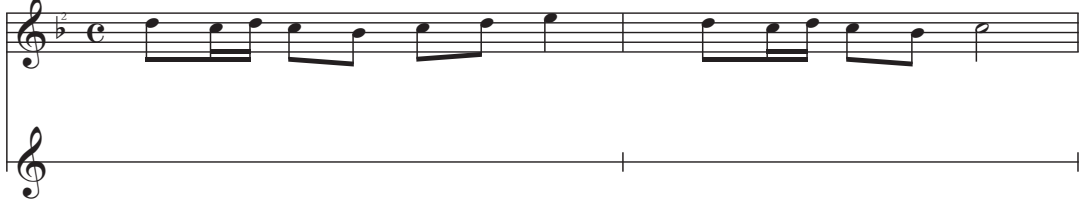
2. ETKİNLİK

Aşağıda verilen "Halay" adlı sözsüz oyun havasının altında verilmiş olan bölüme eserin ritmine uygun olarak kendi ritm kalıbımızı yazalım, seslendirelim.

HALAY

Orta Hız

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

Öğretmeninizle birlikte kendinizi değerlendiriniz.

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	EVET	KISMEN	HAYIR
Millî birlik ve beraberliğimizi vurgulayan marşları kural- larına uygun seslendirebildim.			
Ses gruplarını ve ses topluluklarını öğrendim.			
Yurdumuza ait farklı müzik türlerini seslendirebildim, ayırt edebildim.			

**A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü/söz-
cükleri yazınız.**

soprano, ince, kalın, Türk sanat müziği, motif, ritim

1. İnce kadın sesine adı verilir.
2. Bas erkek sesidir.
3. bir müzik eserinin daha düzenli ve aynı tempoda seslendirilmesini sağlar.
4. 10. yüzyıldan sonra gelişen, makam ve beste anlayışına sahip olan müzik türü-
ne denir.
5. Müzikal anlatımın en küçük birimine denir.

B. Aşağıdaki soruların cevabını boş bırakılan alana yazınız.

1. İnsan ses grupları nelerdir?
.....
.....
.....

2. Millî birlik ve beraberliğimizi güçlendiren marşlarımız hangileridir?
.....
.....

Daha fazla soru için
karekodu okutunuz.

3. Bölüm

KONULAR

Belirli Gün ve Haftalarımız
Müziği Anlıyorum
Dünya Müzikleri
Bestekârlarımız ve Ozanlarımız

Dinleme
Söyleme

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Millî ve manevi günlerimizi hatırlayacağız.
 - Müzikte dizileri tanıyacağız.
- Uluslararası müzik türlerini öğreneceğiz.
- Türk bestekâr ve ozanlarımızı tanıyacağız.

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

ANAHTAR KELİMELELER

dizi, Atabarı, dünya müzikleri, makam,
hüzzam, segâh

Müziksel
Yaratıcılık

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orjinaline bağlı kalınarak yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

E - İçerik

3. BÖLÜM

BELİRLİ GÜN VE HAFTALARIMIZ

KONUŞALIM

18 Mart, 23 Nisan ve 19 Mayıs günleri size neler hatırlatıyor?

Millet olarak kutsal gördüğümüz dinî ve manevi günlerimiz mevcuttur. Okullarımızda bu önemli gün ve olaylara yönelik kutlama ve anma programları yapılmaktadır.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ve Atatürk Haftası, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü ve 30 Ağustos Zafer Bayramı için yapılan etkinliklere katılmak millî birlik ve bütünlüğümüzü güçlendirir.

Belirlediğimiz önemli gün ve haftalar ya da Atatürk ile ilgili bir sunu veya gösteri hazırlayalım. Hazırladığımız sunuyu veya gösteriyi okulumuzda, sınıfımızda sergileyelim.

OKUYALIM

Amaç: Atatürk ile ilgili türkünün yaşanmış hikâyesini öğrenmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Atabarı” türküsünün hikâyesini okuyalım.

Atabarı

1936 yılında şartlar Avrupa ülkelerini hızlı bir şekilde II. Dünya Savaşı'na hazırlıyordu. Atatürk bu ülkeler arasındaki gerilimi azaltmak, onları kaynaştırmak için bir festival başlattı: Balkan Festivali. İstanbul'da yapılan bu festivale Türkiye'den başka Bulgaristan, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya katıldı. Atatürk'ün de bizzat izlediği bu müsabakalı etkinlik 40 gün sürdü. Artvin Halk Oyunları Ekibi, Artvin Barı oyunuyla birinci oldu. Ayrıca bar oynanırken Atatürk'ün oyuna barbaşı olarak katılması büyük heyecan uyandırdı.

Aldığı birincilik ödülüyle memleketine dönen Artvin ekibi, tüm olup biteni şehrin ileri gelenlerine anlattı. Dönemin Artvin valisi anlatılanlardan etkilendi. Bar ekibinin kendisine yaptığı teklifi kabul ederek Atatürk'e bir telgraf çekti:

“Balkan Festivali'nde ekibimizle lütfederek oynadınız. Artvin Barı'nın ismini 'Atabarı' olarak değiştirerek adınızla ölümsüzleştirmek istiyoruz. İzninizi dileriz.” Gelen cevap teklifin kabul edildiğini tek kelimeyle bildiriyordu: “Muvafıktır (Uygundur).” İşte Atabarı, böylesi bir olay zincirinden sonra isimlendirilmiştir.

DİNLEVELİM - SESLENDİRELİM

Amaç: Atatürk ile ilgili müzikleri dinlemek, öğrenmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

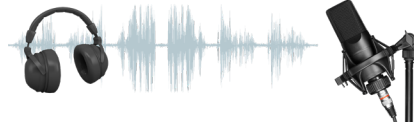
2. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

“Atabarı”

“Sarı Zeybek”

“Hoş Gelişler Ola”

ARAŞTIRALIM

Müzikte kullanılan “majör” ve “minör” terimlerinin anlamını araştıralım.

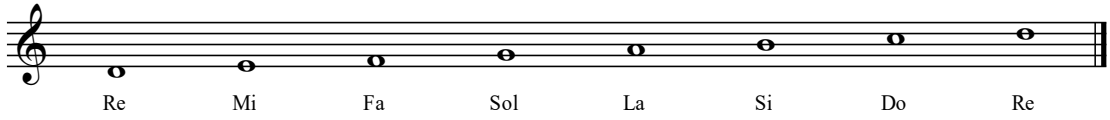
KONUŞALIM

Araştırdığımız “majör” ve “minör” dizileri hatırlayalım.

Müzikte seslerin birbiri ardına sıralanmasına “dizi” ya da “gam” denildiğini daha önce öğrenmiştik. 2 çeşit dizi vardır:

1 - Çıkıcı Dizi (Çıkıcı Gam)

Kalın sestten başlayıp ince seslere doğru ilerleyen diziyeye "çıkıcı dizi" denir.

2 - İnici Dizi (İnici Gam)

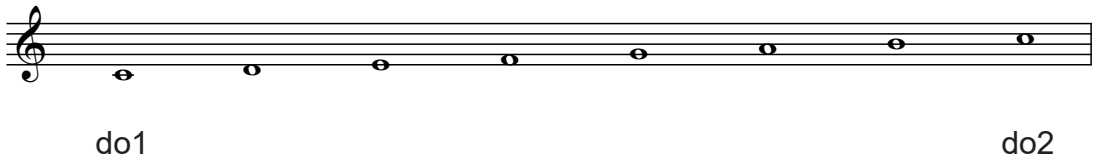
İnce sestten başlayıp kalın seslere doğru inen diziyeye "inici dizi" denir.

“Majör” kelime anlamı olarak büyük demektir. Müzikte “majör” belli kalıbı ve kuralları olan bir sistemdir. Büyük “M” harfi ile gösterilir.

Do Majör

Do1 – do2 notaları arasında bir oktav sesi olan diziyeye do majör denir. Do-nanımında hiçbir değiştirici işaret (bemol, diyez) bulunmaz.

DİNLEYELİM - SESLENDİRELİM**Amaç:** Do majör dizisini öğrenmek.**Araç - Gereç:** Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar**1. ETKİNLİK**

Aşağıda isimleri verilen adlı “do majör” eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

“Dostluğun Bir Sevgisiyle”

“Neşeli Ol”

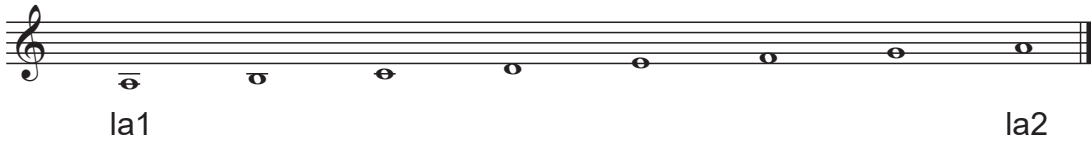
“Notaların Şarkısı”

“Minör”ün kelime anlamı küçük demektir. Majör dizilerde olduğu gibi, minör dizilerin de kendilerine has özellikleri vardır. Küçük “m” harfi ile gösterilir.

La Minör

“La1” – “la2” notaları arasında sekiz sestem oluşan diziye “la minör” denir. Tıpkı “do majör”de olduğu gibi değiştirici işaret (diyez - bemol) almaz.

DİNLEYELİM - SESLENDİRELİM**Amaç:** La minör dizisini öğrenmek.**Araç - Gereç:** Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar**2. ETKİNLİK**

“Karıncanın Çok Çalışır” adlı “la minör” eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra birlikte seslendirelim.

3. BÖLÜM

DİNLEYELİM

Amaç: Hüzam makamında eser dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

3. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen hüzam eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

“Her Gece Yollarda Gözledim Seni”

“Düriye’nin Güğümleri Kalaylı”

“İndim Havuz Başına”

DİNLEYELİM

Amaç: Segâh makamında eser dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

4. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen segâh eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

“Açılır Gonca Gül Yâr”

“Leyla Bir Özge Candır”

“İzmir’in Kavakları?”

ARAŞTIRALIM

Ülkemiz dışında var olan müzik türleri nelerdir? Araştıralım.

KONUŞALIM

1. Ülkemiz dışında var olan müzik türleri nelerdir? Paylaşalım.
2. Bu müzik türlerini dinlerken neler hissediyorsunuz?

Uzak Doğu Müziği

Çin, Japonya, Endonezya, Filipinler, Malezya, Brunei, Singapur, Doğu Timor, Tayland, Laos, Kamboçya, Vietnam, Myanmar (Birmanya), Çin Cumhuriyeti (Tayvan), Bangladeş, Pakistan, Sri Lanka, Kuzey Kore, Güney Kore ve Moğolistan Uzakdoğu ülkeleri olarak kabul edilir.

Müzik bu bölgelerde önemli bir yer tutar. Sebebi ise müziğin bu bölgelerde çoğunlukla din, tiyatro veya dansla ilişkili olmasıdır.

İlk Çağ'da Çinliler ses sanatının insan eğitimindeki önemini ve uygarlıktaki rolünün bilincindeydiler. Eski Yunanlılarda olduğu gibi müzik sanatı şiir ve dansla birleştirilmişti. Klasik Çin tiyatrosu bunu bugün de gayet iyi gösterir. Çin'deki müzik sistemi beş tonluluğa (pentatonik) dayanır. Örnek olarak aşağıdaki "Pentatonik Ezgi" adlı eseri verebiliriz. Bilişim teknolojilerini kullanarak Uzak Doğu müziklerine ait farklı eserler dinleyelim.

PENTATONİK EZGİ

3. BÖLÜM

Hint Müziği

Müzik sanatı eskiden beri Hindistan'da kültürün önemli bir parçası olmuştur. Müziğin ilahî bir güce sahip olduğuna inanmışlardır.

Hint müziği, melodik raga modelleri ve karmaşık, ritmik talalardan oluşmuştur. Bu müzik türü dünya kültürü için oldukça değerli bir katkıdır. Yabancı bir dinleyiciyi bile kendine hayran bırakmaktadır. Son dönemlerde Hint sinemasının dünyaya yayılması ile daha çok tanınmaya başlamıştır (Fotoğraf 3.1). Bilişim teknolojilerini kullanarak Hint müziğine ait farklı eserler dinleyelim.

Fotoğraf 3.1: Hint Müzik Topluluğu

Balkan Müziği

Avrupa kıtasında Balkanlar adı verilen bölgedeki ülkelerin yaptığı müziğe denir. Ülkemizin Trakya Bölgesi'ni de içine alan Balkan ülkeleri ise şunlardır: Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Yunanistan, Moldova, Karadağ, Romanya, Makedonya, Sırbistan, Slovenya.

Bu müzik türü, birçok dinin ve milletin kültüründen etkilenmiştir. Bundan dolayı içerisinde akordiyon, darbuka, keman, klarnet, gadulka, davul, buzuki gibi birçok çalgıyı barındırır. Bilişim teknolojilerini kullanarak Balkan müziklerine ait farklı eserler dinleyelim.

Günümüz Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Kültürü

Türk Cumhuriyetlerindeki müzik kültürleri birbirlerine benzer özellikler göstermektedir.

Bu müzikler genel olarak zengin bir ritim yapısına sahiptir. Tek sesli ve makamsal niteliktedirler. Diziler inici özelliktedir. Klasik ve geleneksel yapıdaki müzik aletleri kullanılmaktadır. Ayrıca Batı müziği enstrümanları da kullanılmaktadır. Süleyman Eleskerov (Azerbaycan), Gara Garayev (Kazakistan), Veli Muhatov (Türkmenistan), Nuri Mahmut (Doğu Türkistan) bu coğrafyanın önemli bestekârlarındandır. Bu müzik kültürüne örnek olarak “Anayurt” adlı eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

KLASİK BATI MÜZİĞİ

Klasik müzik; Rönesans Dönemi, Barok Dönem, Klasik Dönem, Romantik Dönem ve Çağdaş Dönem olmak üzere beşe ayrılmıştır.

Rönesans Dönemi

Rönesans yeniden doğuş demektir. 1450 - 1600 yılları arasındaki dönemdir. Güçlü armonik yapı, Rönesans müziğinin başlıca özelliğidir. Guillame Dufay (Gulame Dufay), Orlando Di Lassus (Orlando De Lasus) bu dönemin ünlü bestecilerindendir.

3. BÖLÜM

Barok Dönem

1600-1750 yılları arasında kalan ve İtalya'nın ilk opera deneyimleriyle başlayıp J.S. Bach'ın ölümüyle biten dönemdir. Barok, özünde saray sanatıdır. Çalgı müziği, ses müziğinin önüne geçmiştir. Telli çalgılar grubuna keman eklenmiştir. Johann Sebastian Bach (Yohan Sebastiyân Bah) (Temsili Resim 3.1), Antonio Vivaldi (Antonyo Vivaldi) bu dönemin ünlü bestecilerindendir.

Temsili Resim 3.1: Johann Sebastian Bach

Klasik Dönem

1750'den 1827'ye kadar olan dönem Klasik Dönem olarak adlandırılmaktadır. Barok Dönem'in süslü yapısı, yerini sade bir sanata bırakmıştır. En önemli biçim senfonidir. Ludwig Van Beethoven (Ludvig Fon Bethovin) ve Wolfgang Amadeus Mozart (Volfgeng Amadeus Mozart) (Temsili Resim 3.2) dönemin ünlü bestecilerindendir. Beethoven 30'lu yaşlarında işitme problemleri yaşamış ve 46 yaşında işitme yeteneğini tamamen kaybetmiştir. Bu sorun müzik yaşamını olumsuz olarak etkilememiştir. Önemli eserlerinden birisi olan 9. Senfoni'yi bu dönemde yazmıştır.

Temsili Resim 3.2: Wolfgang Amadeus Mozart

Romantik Dönem

1820 – 1901 yılları arasındaki dönemdir. Müziğin kültürel hayata girdiği ve müziğe yönelik kurumların arttığı bir dönemdir. Müzik kilise ve saray egemenliği altından çıkıp halka yayılmıştır. Mükemmelliyetçilik anlayışı yerine daha özgür olan romantizm anlayışı gelmiştir. Franz Liszt (Franz Lizt) (Temsili Resim 3.3), Niccolò Paganini (Nikola Paganini), dönemin ünlü bestecilerindendir.

Temsili Resim 3.3: Franz Liszt

Çağdaş Dönem

1900'lü yılların başından günümüze kadar gelen dönemdir. Bu dönemde müzikte milliyetçilik (ulusçuluk) eğilimi yeniden ortaya çıkar. Bir yapıtın başarılı sayılmasında zorlayıcı hiçbir kural bulunmaz. Ulaşılmak istenen müzik, yalnızca bestecinin özgürce şekillendirdiği bir müzik hâline gelmiştir. Anton von Webern (Anton fon Vebern), "Türk Beşleri" olarak anılan Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses bu dönemin ünlü bestecileridir.

Pop Müzik

1950'lerin ortalarında Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'de ortaya çıkmış bir müzik türüdür. "Pop" sözcüğü "popüler" kelimesinden gelmektedir. Popüler olmak, döneminde önde ve revaçta olmaktır. Geleneksel kalıplara uymamak, ve kısa dönemde tüketilebilir olmaktır. Popüler müzik, başta ritmik yapısıyla ve akılda kalıcı kolay ezgileriyle dikkat çeker. Farklı akustik ve elektronik enstrümanların kullanımı ile daha çok genç nesle hitap eder.

Blues - Caz Müzik

Caz müziğinin kökeni 19. yüzyılın sonunda ABD'ye köle olarak getirilen Siyahi Afrikalıların özgün ezgileri ile yerleştirildikleri bölgelerde var olan Amerikan müziğinin birleşimine dayanır. Bu insanların müzikleri, Avrupa kültüründen gelen klasik müzik (özellikle piyano) ve askerî bando marş ve ritimleri ile tanıştı. Bu müzik türü doğaçlama ve senkoplu çalma teknikleri ile birlikte icra edilerek "blues" adını aldı. Blues müziği zaman içinde çalma teknikleri ve çalgıların gelişmesiyle birlikte bugünkü hâlini aldı. Dünyada Louis Armstrong (Lui Armstrong) (Temsili Resim 3.4), Frank Sinatra (Frenk Sinatra); Türkiye'de ise Okay Temiz, Birsen Tezer, Kerem Görsev gibi sanatçılar caz müziğinin ünlü temsilcileri arasındadır.

Temsili Resim 3.4: Louis Armstrong

3. BÖLÜM

BULALIM

Amaç: Dünya müzik kültürünü tanımak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

Aşağıda dünya müzikleri ile ilgili kelimeler verilmiştir. Harf tablosuna soldan sağa, yukarıdan aşağıya doğru ve çapraz olarak yerleştirilmiş kelimeleri bulup işaretleyelim.

E	R	T	G	H	A	L	K	M	Ü	Z	İ	Ğ	İ	V
M	S	V	B	Ğ	P	Ö	Ç	B	A	R	O	K	Z	W
Ü	İ	Ş	O	O	Ğ	P	L	B	N	L	Ö	O	Y	T
Z	S	Ş	P	C	B	V	M	B	N	M	R	R	T	Y
İ	Q	W	E	R	L	İ	Ş	O	H	J	K	O	D	L
K	Ç	Ö	M	N	U	Q	W	E	Z	R	T	Y	C	U
K	U	Y	T	R	E	V	C	C	V	A	G	H	J	K
Ü	B	Z	D	R	S	T	H	N	M	K	R	O	P	L
L	Ö	A	Ç	N	H	T	D	C	Z	S	E	T	U	I
T	N	T	L	S	A	N	A	T	M	Ü	Z	İ	Ğ	İ
Ü	Ü	Ğ	P	K	O	I	U	Y	T	T	D	E	W	Q
R	N	H	Y	U	A	J	K	H	G	R	D	U	P	R
Ü	Ç	Ö	M	N	B	N	C	F	Y	U	I	Z	B	Ö
Q	A	Z	W	S	E	D	M	C	R	E	A	V	T	N
B	A	C	H	Y	H	N	V	Ü	J	C	S	V	Ç	E
P	Ş	İ	Ğ	Ü	A	S	Z	C	Z	V	R	Ö	N	S
U	Z	A	K	D	O	Ğ	U	Ö	Ç	İ	R	T	Y	A
Z	C	V	B	N	M	H	Ö	Ö	D	L	Ğ	N	Ğ	N
U	H	J	H	İ	N	T	M	Ü	Z	İ	Ğ	İ	B	S

HALK MÜZİĞİ

BAROK

HİNT MÜZİĞİ

RÖNESANS

ROCK

CAZ

BACH

~~MÜZİK KÜLTÜRÜ~~

POP

BALKAN MÜZİĞİ

SANAT MÜZİĞİ

UZAK DOĞU

BLUES

MOZART

ARAŞTIRALIM

Bestekâr ve ozan ne demektir? Araştıralım.

KONUŞALIM

Türk bestekârlarından, âşıklarından ve müzik adamlarından bildiğimiz isimleri söyleyelim.

Müzik üzerine fikir üreten büyük düşünürlerimiz, müzik aleti yapan ustalarımız, bestekârlarımız, icracılarımız ve halk ozanlarımızın Türk müziğinin gelişmesinde büyük katkıları vardır. Sanatçılar eserleriyle yüzyıllar boyu yaşarlar. Onların hayat hikâyelerini bilmek, eserlerini çalmak ve söylemek hem kültürümüzü hem de sanatçılarımızı yaşatmaktır.

Yunus Emre (1240[?] - 1320[?])

Ne zaman ve nerede doğduğu, nasıl yaşadığı ve nerede öldüğü kesin olarak bilinmemektedir. 1240 yılında Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine bağlı Sarıköy'de doğduğu tahmin edilmektedir. Tapduk Emre'den kırk yıl tasavvuf eğitimi almıştır. Eğitimi bittikten sonra kendisinden sonra gelen bütün şairleri etkileyecek güzellikte şiirler söylemiştir. Türkçenin güçlü bir dil olmasında katkısı büyüktür. Şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla Yunus Emre musikiye oldukça değer vermiştir. Musikiyi ilahi aşka ulaşmada önemli bir unsur olarak görmüştür. Şiirleri kendisinden sonra gelen büyük sanatçıların bestelerinin güftesi olarak kullanılmıştır. Risâletü'n-Nushiyye ve Türkçe Divan'ı bilinen eserleridir (Temsili Resim 3.5).

Temsili Resim 3.5: Yunus Emre

Temsili Resim 3.6: Mevlânâ

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (Ö. 1273)

Horasan'ın (Afganistan) Belh şehrinde dünyaya geldi. Küçük yaşta ailesiyle Konya'ya yerleşti. Şems-i Tebrîzî ile tanıştıktan sonra tasavvufa ve edebiyata yöneldi. Mevlânâ (Temsili Resim 3.6) en güzel gazellerini meclislerde çoğu zaman sema ederken söyledi. Mesnevi kitabında "ney" sazını merkeze alarak örnekler verdi. Divanında "rebap" sazı üzerinden misallerle ele aldığı konulara yaklaştı. Mevlevihaneleri, manevi ilimlerin verildiği okul olmanın yanı sıra devrin sanat akademileri yahut konservatuvarları durumundaydı. Dinî musikimizin oluşması ve gelişmesinde Mevleviliğin önemli bir yeri vardır. Türbesi Konya'dadır.

Temsili Resim 3.7: Âşık Sümmânî

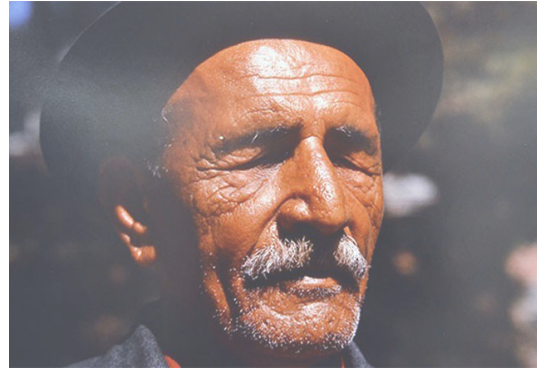
Âşık Sümmânî (1861[?] - 1915)

Erzurum'a bağlı Narman ilçesinin Samikale köyünde 1861 yılında dünyaya geldi. Asıl adı Hüseyin'dir. Çocukluğu çobanlık yapmakla geçti. "Sümmânî" mahlasının (takma adının) kendisine rüyasında verildiği söylenir (Temsili Resim 3.7). Âşık Erbâbî, Âşık Şenlik gibi döneminin âşıkları ile atışmaları önemlidir. Âşık Ruhsatî, Âşık Veysel gibi ozanları da etkilemiştir.

Şiirleri "Sümmânî Ağzı" adı verilen bir ezgi eşliğinde söylenmektedir. 5 Şubat 1915 yılında ölmüştür. Mezarı doğduğu köy olan Samikale'dedir. Ozanımızın "Ben Razi Değilem Hicrana Gama" adlı eserini bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

Âşık Veysel (1894 - 1973)

Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyünde doğmuştur. Küçük yaşta geçirdiği çiçek hastalığı yüzünden gözlerini kaybetmiştir. Soyadı kanunundan sonra *Şatıroğlu* soyadını almıştır. On yaşından itibaren saz çalmaya başlamıştır.

Fotoğraf 3.2: Âşık Veysel

Âşık Veysel'i edebiyat dünyasına Ahmet Kutsi Tecer tanıtmıştır. 1933'ten sonra elinde sazıyla tüm yurdu dolanmıştır. Bir ara Köy Enstitülerinde saz öğretmeni olarak görev yapmıştır. Cumhuriyet'in 10. yıl dönümünde Atatürk için söylediği destan ilk şiiridir. Söylediği şiirlerle halkla aydınlar arasında bir köprü oluşturmuştur. Yunus Emre'nin ve Karacaoğlan'ın devamı niteliğindedir. Söylediği bütün şiirlerini "Dostlar Beni Hatırlasın" (1970) adlı kitabında toplamıştır (Fotoğraf 3.2). Örnek olarak âşığımızın "Keklik İdim Vurdular" adlı eserini bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

Abdülkâdir Merâgi (Ö.1435)

Doğum tarihi belli değildir. Bugün İran sınırları içinde bulunan Güney Azerbaycan'ın Merâga şehrinde doğmuştur. Zamanının bütün makamlarını çok iyi öğrenmiştir. Pek çok musiki aletini özellikle de "ut" çalmaktaki mahareti ile dikkat çekmiştir. Ressam, hattat aynı zamanda Arapça, Farsça, Türkçe şiirleri olan bir şairdir. Ayrıca hem hafız hem de Abdülkâdir-i Gûyende diye tanınmış güzel sesli bir hanenedir. Birkaç çalgı aleti icat etmiş, eski birkaç sazı da geliştirerek yeniden musiki âlemine kazandırmıştır. Sadece musiki üzerine eserler bırakmıştır. Câmîü'l-Elhân (Nağmeler Derlemesi), Mekâsîdü'l-Elhan (Nağmelerin Maksadı), Kenzü'l-Elhan (Nağmeler Hazinesi) tanınmış eserleri arasındadır (Temsili Resim 3.8).

Temsili Resim 3.8: Abdülkâdir Merâgi

ARAŞTIRALIM

Atatürk'ün müziğe verdiği önemi araştıralım.

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

Öğretmeninizle birlikte kendinizi değerlendiriniz.

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	EVET	KISMEN	HAYIR
Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri kurallarına uygun seslendirebildim.			
Dinlediğim “do majör” ve “la minör” tonlarını birbirinden ayırt edebildim.			

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü/sözcükleri yazınız.

caz, çıkıcı dizi, do majör, Barok Dönem, inici dizi, Âşık Veysel

- Hiçbir değiştirici işaret almayan majör dizi dizisidir.
- Klasik Batı müziği dönemlerindedir.
- önemli halk ozanlarımızdan birisidir.
- İnce sestten başlayıp kalın sese doğru giden diziye denir.

B. Aşağıdaki soruların cevabını boş bırakılan alana yazınız.

- Türk Cumhuriyetlerinde yapılan müziklerin ortak özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

- Uzak Doğu müziğinin temel özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

Daha fazla soru için
karekodu okutunuz.

4. Bölüm

KONULAR

Atatürk ve Müzik
Müziği Anlatıyorum
Çalgılar ve Çalgı Grupları
Teknoloji ve Müzik

Dinleme
Söyleme

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Atatürk'ün Türk müziğine katkılarını öğreneceğiz.
- Ülkemizdeki müzik türlerinin ne ifade ettiğini anlayacağız.
- Çalgılar ve çalgı gruplarını öğreneceğiz.
- Müzikte bilişim teknolojilerinden yararlanacağız.

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

ANAHTAR KELİMELER

Atatürk, teknoloji, çalgı, telif hakkı,
siber, temir komuz, pop

Müziksel
Yaratıcılık

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orjinaline bağlı kalınarak yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

E - İçerik

KONUŞALIM

Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi belirten hangi sözünü biliyorsunuz?

Bir milletin müzik alanında geldiği nokta, o milletin gelişmişlik seviyesini gösteren işaretlerden biridir. Sadece müziğine bakarak o milletin gelişmişlik düzeyi hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Müzik bu anlamda içinde doğduğu milletin bir aynasıdır.

Atatürk'ün Sanat Hakkında Düşünceleri

Atatürk 1925'te İzmir Kız Öğretmen Okulunu ziyaret eder. Öğrencilerden biri hayat ile musiki arasındaki ilişkiye yönelik bir soru sorar. Bunun üzerine Atatürk; "Eğer söz konusu olan hayat, insan hayatı ise müzik mutlaka vardır. Müziksiz hayat zaten mevcut olamaz. Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve herşeyidir." sözünü söyler.

Atatürk, sanat ve sanatçıya verdiği önemi değişik vesilelerle şöyle açıklamıştır:

"Bir millet sanattan ve sanatkârdan yoksunsa tam bir hayata malik olmaz."

"Batı musikisini nasıl hürmetle dinliyorsak kendi musikimizi de bütün dünyaya hürmetle dinletecek hâle getirmeliyiz."

"Yüksek bir insan toplumu olan Türk milletinin tarihî bir özelliği de güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, doğuştan gelen zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlar sevgisini ve millî birlik duygusunu, devamlı olarak ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek geliştirmek millî idealimizdir."

Atatürk'ün Müzik Alanında Yaptığı Çalışmalar

Uzun süren savaşlar Türk milletini tek hedefte birleştirmişti: vatani kurtarmak. Bu sürecin ortaya çıkardığı ekonomik ve sosyal şartlar sanat ve ilim alanında duraklamaya sebep olmuştu. Cumhuriyet kurulduktan sonra Atatürk bu açığı kapatmak için hemen çalışmalar başlattı. Müzik alanında yapılan çalışmalar diğer alanlarda olduğu gibi büyük bir titizlikle yürütüldü.

1924 yılında Musiki Muallim Mektebi adında bir okul kuruldu. Muzikâ-i Hümâyun Ankara'ya getirildi ve ismi Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti olarak değiştirildi. Saray Orkestrası, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına; Saray Bاندosu ise Cumhurbaşkanlığı Armoni Mızıkasına dönüştürüldü. Klasik Türk Müziği Topluluğu, İstanbul Belediyesinin himayesine verildi. Yurt dışından besteciler davet edildi. Bu bestecilerin katkısıyla 1936'da Devlet Konservatuarı kuruldu.

Bu dönemde müzik eğitimi almak için devlet bursuyla yurt dışına öğrenciler gönderilmiştir. "Türk Beşleri" diye adlandırılan Ahmet Adnan Saygun, Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar, Necil Kâzım Akses ve Ulvî Cemal Erkin bunların arasındadır (Fotoğraf 4.1).

Bu dönemin en önemli çalışmalarından biri de derleme çalışmalarıdır. Halk müziği ezgilerinin derlenmesi bir programa bağlandı. Bu çalışmalara o dönemi yaşayan bestecilerin çoğu katıldı. 1936 yılında Ankara Halk Evinin çağrısı üzerine Macar Besteci Bela Bartok da bu çalışmalarda yerini aldı. Ahmet Adnan Saygun, Halil Bedii Yönetken, Muzaffer Sarısözen ve Tahsin Banguoğlu da bu derleme çalışmalarına destek verdi. Ezgilerin tümüne erişilemese de büyük bir mesafe katedildi.

Fotoğraf 4.1: Türk Beşleri

ARAŞTIRALIM

Ülkemizdeki müzik türleri hangileridir? Araştırınız.

4. BÖLÜM

MÜZİĞİMİZİ ANLATIYORUM

KONUŞALIM

Hangi müzik türü sizi ifade ediyor?

Dinlediğimiz müzikler tür açısından ne kadar geniş bir yelpazeye sahipse müzik kültürümüz de o denli zenginleşecektir.

DİNLEYELİM

Amaç: Ülkemizde icra edilen farklı türdeki müzikleri dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

1. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen Türk sanat müziği formunda yazılmış olan eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

“Sultaniyegâh Şarkı (Türk Çocuğunun Şarkısı)”

“Ey Vatan”

“Üsküdar’a Gideriken”

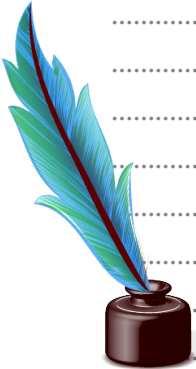
DİNLEYELİM - İFADE EDELİM

Amaç: Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili hissettiklerini ifade etmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

2. ETKİNLİK

Yukarıdaki eserin bize ne ifade ettiğini yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DİNLEİYELİM

Amaç: Ülkemizde icra edilen farklı türdeki müzikleri dinlemek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

3. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen Türk halk müziği formunda yazılmış olan eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

“Mendili Oyaladım”

“Dere Kenarında Taş Ben Olaydım”

“Kutuda Karabiber”

DİNLEİYELİM - İFADE EDEİLİM

Amaç: Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili hissettiklerini ifade etmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı

4. ETKİNLİK

Yukarıdaki eserin bize ne ifade ettiğini yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. BÖLÜM

DİNLEYELİM

Amaç: Ülkemizde icra edilen farklı türdeki müzikleri dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

5. ETKİNLİK

Aşağıda notası verilen “Gülpembe” adlı pop müziği eserini dinleyelim.

GÜLPEMBE

Söz: Barış Manço

Müzik: Ahmet Güvenç

Orta Hız

Sen gü - lün ce gül - ler a - çar Gül - pem - be Bül - bül ler se - ni söy - ler
Sen ge - lin ce ba - har - ge - lir Gül - pem - be De - re ler se - ni çağ - lar

biz din - ler dik Gül - pem - be Güz yağ - mur - la - rı - la
se - vi - nir - dik Gül - pem - be

bir gün göç - tün git - tin İ - na - na - ma - dık Gül - pem - be

Bi - zim il - ler ses - siz bi - zim il - ler sen - siz o - la - ma - dı Gül - pem - be

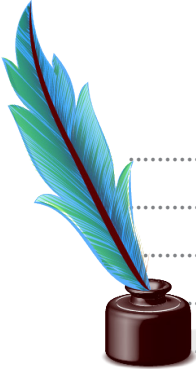
DİNLEYELİM - İFADE EDELİM

Amaç: Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili hissettiklerini ifade etmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

6. ETKİNLİK

Yukarıdaki eserin bize ne ifade ettiğini yazalım.

DİNLEVELİM

Amaç: Ülkemizde icra edilen farklı türdeki müzikleri dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

7. ETKİNLİK

Aşağıda isimleri verilen marş formunda yazılmış olan eserleri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim.

“Genç Osman”

“10. Yıl Marşı”

“Öğretmen Marşı”

DİNLEVELİM - İFADE EDELİM

Amaç: Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili hissettiklerini ifade etmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

8. ETKİNLİK

Yukarıdaki eserin bize ne ifade ettiğini yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

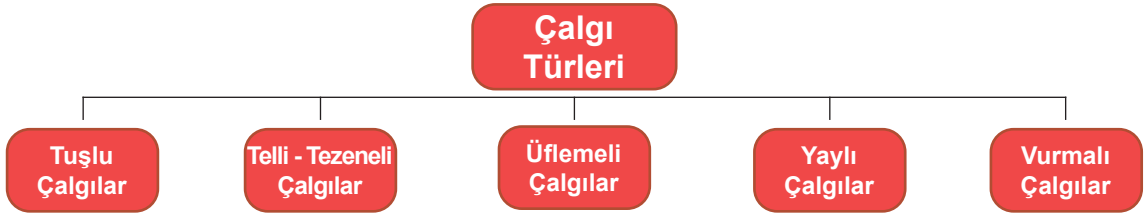
.....

KONUŞALIM

Etrafımızda ya da ailemizde çalgı çalmasını bilen var mı?

Müzik yapmak için kullanılan aletlerin genel adına “çalgi” denir.

Çalınış şekillerine göre beş farklı çalgı türü vardır:

Tuşlu Çalgılar

Üzerindeki tuşlar kullanılarak çalınan müzik aletlerine “tuşlu çalgılar” denir. Tuşlu çalgılar “klavyeli çalgılar” olarak da isimlendirilir. Piyano, akordiyon bu grup içerisinde yer alır (Fotoğraf 4.2).

Akordiyon

Piyano

Fotoğraf 4.2: Tuşlu Çalgılar

Telli – Tezeneli Çalgılar

Mızrap veya tezene ile çalınan çalgılara denir. Çok eski zamanlardan beri kullanılmaktadırlar. Asırlar süren değişim süreçlerinden sonra günümüzde bildiğimiz son hâllerini almıştır. Gitar, ut, bağlama bu grup içerisinde (Fotoğraf 4.3).

Mızrap - Tezene

Gitar

Bağlama

Ut

Fotoğraf 4.3: Telli - Tezeneli Çalgılar**Üflemeli Çalgılar**

Bu çalgılarda havanın boru içinde titreşmesiyle ses oluşur. Zurna, klarnet, temir komuz (ağız kopuzu), mey ve ney üflemeli çalgılar grubuna girer (Fotoğraf 4.4). Üflemeli çalgılar metal veya ağaç gibi farklı maddelerden yapılabilir.

Ney

Klarnet

Zurna

Mey

Temir Komuz
(Ağız Kopuzu)**Fotoğraf 4.4:** Üflemeli Çalgılar**Yaylı Çalgılar**

Yayın teller üzerine sürtünmesiyle ses çıkaran çalgılara denir. Keman, viyola, viyolonsel, kemençe, klasik kemençe ve kabak kemane gibi sazlar bu gruba girer (Fotoğraf 4.5).

Kemençe

Keman

Fotoğraf 4.5: Yaylı Çalgılar

4. BÖLÜM

Vurmalı Çalgılar

İsminden de anlaşılacağı gibi vurarak çalınan müzik aletleridir. Davul, kös, darbuka, tef, bendir, bateri, timpani, ksilofon, zil ve kaşık bu gruptadır (Fotoğraf 4.6). Değişik şekillerde çalınırlar:

1- Elle vurarak

Darbuka

2- Çubukla vurarak

Davul

3- Birbirine vurularak

Zil

Fotoğraf 4.6: Vurmalı Çalgılar

KONUŞALIM

Müzik yapmak için kullanılan aletlere çalgı denildiğini öğrenmiştik. Bildiğimiz çalgıların isimlerini arkadaşlarımızla paylaşalım.

Geleneksel Türk Müziği Çalgıları

Geleneksel Türk müziği çalgıları yurdumuzda kullanılan ve müziğimizin temel unsuru olan müzik aletleridir.

Türk müziği çalgıları iki gruba ayrılır:

1- Türk Halk Müziği Çalgıları: zurna, sipsi, kaşık, mey, tulum vb. (Fotoğraf 4.7)

Sipsi

Kaşık

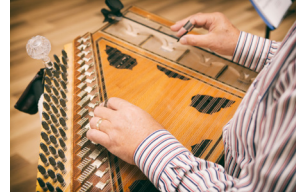
Tulum

Fotoğraf 4.7: Türk Halk Müziği Çalgıları

2- Türk Sanat Müziği Çalgıları: kanun, ut, ney, tambur, tef, kudüm vb. (Fotoğraf 4.8)

Tambur

Kanun

Fotoğraf 4.8: Türk Sanat Müziği Çalgıları

Türk Dünyası Müziği Çalgıları

Çok büyük bir coğrafyaya yayılan Türk devletlerinde farklı müzik aletleri bulunmaktadır. Tar, dutar, kopuz, şoor, kubuz, çöğür, sıbızgı, rebab, kılkopuz, kamañça, nay ve klasik kemañçe bu çalgılar arasındadır (Fotoğraf 4.9).

Çöğür

Dutar

Tar

Kamañça

Fotoğraf 4.9: Türk Dünyası Çalgıları

Batı Müziği Çalgıları

Klasik Batı müziği eserlerini seslendirmek için kullanılırlar. Keman, obua, çello, arp, gitar, tuba, korno, ksilofon, piyano, viyola, trampet, ve kastanyet bu çalgılar arasındadır (Fotoğraf 4.10).

Obua

Tuba

Çello

Fotoğraf 4.10: Batı Müziği Çalgıları

4. BÖLÜM

YAZALIM

Amaç: Çeşitli müzik aletlerini tanımak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki numaralandırılmış çalgıların adlarını bulmacadaki yerine yazınız.

The crossword puzzle grid consists of the following numbered squares:

- 1: 5 squares (horizontal)
- 2: 4 squares (horizontal)
- 3: 4 squares (horizontal)
- 4: 4 squares (horizontal)
- 5: 5 squares (vertical)
- 6: 6 squares (horizontal)
- 7: 4 squares (horizontal)
- 8: 4 squares (horizontal)
- 9: 4 squares (horizontal)
- 10: 6 squares (horizontal)
- 11: 4 squares (horizontal)
- 12: 4 squares (horizontal)
- 13: 4 squares (horizontal)
- 14: 6 squares (horizontal)

The numbered illustrations of musical instruments are:

- Saz
- Davul
- Pedal
- Harp
- Violin and bow
- Grand piano
- Trumpet
- Gitar
- Flüt
- Klavye
- Zurna
- Violin
- Flüt
- Clarinet

KONUŞALIM

Dünyanın dört bir yanında farklı türde müzikler yapılmaktadır. Her müzik türünün kendine özgü çalgı grupları vardır. Bildiğimiz çalgı gruplarını arkadaşlarımızla paylaşalım.

Çalgı Grupları

1- Bando Toplulukları: Çoğunlukla törenlerde çalan çalgı topluluklarıdır. Nefesli ve vurmali çalgılardan oluşur.

2- Geleneksel Türk Müziği Çalgı Toplulukları: Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserlerini icra için oluşturulmuş topluluklardır.

3- Klasik Batı Müziği Çalgı Toplulukları: Klasik Batı müziği eserlerini seslendirmek için kurulan topluluklardır. Genellikle yaylı, üfleli ve vurmali çalgılar kullanılmaktadır.

Filarmoni ve senfoni orkestraları bunlara örnektir (Fotoğraf 4.11).

Fotoğraf 4.11: Senfoni Orkestrası

4. BÖLÜM

4- Pop Müziği Çalgı Toplulukları: Pop şarkılarını seslendirmek için kurulmuş çalgı gruplarıdır. Her türlü vurmali, üfleme, yaylı ve elektronik çalgılar kullanılabilir.

5- Caz Müziği Çalgı Toplulukları: Daha çok piyano, saksafon, trombon, kontrbas ve gitar gibi çalgılardan oluşur. Bestelenmiş eserlerin yanında doğaçlama eserler de çalınır (Fotoğraf 4.12).

Fotoğraf 4.12: Caz Müziği Topluluğu

6- Oda Müziği Çalgı Toplulukları: Klasik Batı müziğinin en küçük çalgı topluluğudur. En az iki, en fazla on çalgıdan oluşur (Fotoğraf 4.13).

Fotoğraf 4.13: Oda Müziği Topluluğu

ARAŞTIRALIM

Müzikte yararlanabileceğimiz teknolojik araçlar nelerdir? Araştırılım.

KONUŞALIM

Teknoloji günlük yaşantımızı nasıl etkiliyor?

Teknoloji günlük hayatımızın değişmez bir parçasıdır. Her alanda olduğu gibi müziği de doğrudan etkilemektedir. Müzik yapmada ve dinlemede teknolojinin getirdiği kolaylıklardan faydalanılmaktadır. Çaldığımız ya da söylediğimiz bir müzik eserini, teknolojik araçlar yardımı ile kaydedebiliyoruz. Daha sonra tekrar dinleme imkânını bulabiliyoruz.

Teknolojinin gelişmesiyle müzikal eserlerin yazılması da kolaylaşmıştır. Hem ses kayıt imkânı artmış hem de bilgisayarla nota yazılmaya başlanmıştır. (Fotoğraf 4.14)

Günümüzde yapılan tüm müzik albümleri elektronik ortamlarda kullanılan müzik programlarıyla kayıt edilmektedir. Bu programlarla kayıt yaparken farklı değişiklikler ve düzenlemeler basit bir şekilde yapılabilmektedir.

Gelişen teknoloji ile beraber ortaya çıkan cep telefonu, tablet ve bilgisayar yardımıyla sizler de evinizde rahatlıkla müzik kayıtları oluşturabilirsiniz.

Fotoğraf 4.14: Ses Kayıt Stüdyosu

YAZALIM

Amaç: Müzik kayıt teknolojisini kullanmak

Araç - Gereç: Bilgisayar, müzik yazım programı

2. ETKİNLİK

Sınıf olarak iki gruba ayrılalım. Seçeceğimiz müzik yazım programlarından birini kullanarak bestelediğimiz müziğimizi bilgisayarda yazalım.

Kişilerin uyması veya kaçınması gereken davranışların bütününe “etik” (ahlak) denir.

Bilişim Etiği Üzerine

- İnterneti insanlara zarar vermek için kullanmamalıyız.
- Başkalarının gizli ve kişisel dosyalarına girmemeliyiz.
- Başkalarının elektronik iletişim kaynaklarını izinsiz kullanmamalıyız.
- Elektronik iletişim ortamını başkalarının kişilik haklarına saygı göstererek kullanmalıyız.

Telif hakkı sahibinin izni olmaksızın,

- İnternette bulunan müzik, oyun, program, film ve fotoğraf gibi ürünleri kopyalayamayız.
- Bilgisayarımız veya yerel ağımız için kopyalar üretemeyiz.
- İnternette program indiremeyiz.

Bu kuralları çiğnediğimiz takdirde, ağır cezai yaptırımlarla karşılaşabiliriz.

Telif Haklarının İhlal Ediliş Şekilleri

- Başkasının satın aldığı program, müzik ve film gibi ürünleri kendi bilgisayarımızda kullanmak.
- Sahtecilik yapmak, programın kendi cihazımızda çalışmasını farklı yollarla sağlamak.
- İnternet yoluyla izinsiz müzik ve film gibi ürünleri indirmek.

“Telif hakkı”, bir fikir veya sanat eserini üreten kişinin bu eserden doğan haklarıdır.

ARAŞTIRALIM

Sevdiğimiz bir türkünün hikâyesini bilişim araçları kullanarak araştıralım.

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü/sözcükleri yazınız.

yaylı, piyano, klarnet, oda müziği çalgı topluluğu, davul, üflemeli,
Türk halk müziği,

1. Boru içerisinde sesin oluşmasıyla çalınan çalgılara denir.
2. Ülkemizde yapılan, genellikle anonim olan müzik türüne denir.
3. vurmali çalgılara örnektir.
4. En az iki, en fazla on çalgıdan oluşan klasik Batı müziği topluluğuna
..... denir.

B. Aşağıdaki soruların cevabını boş bırakılan alana yazınız.

1. Atatürk müziğin gelişmesi için neler yapmıştır?

.....

.....

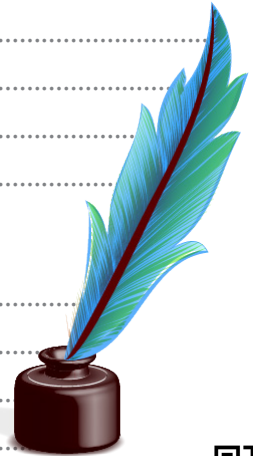
.....

2. Sizce teknoloji müziği nasıl etkilemiştir?

.....

.....

.....

5. Bölüm

KONULAR

Yaşayan Türküler
Benim Eserlerim
Arşivimi Oluşturuyorum
Gösteri Zamanı

Dinleme
Söyleme

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Türkülerin yaşanmış hikâyelerden oluştuğunu,
- Kendi müzik eserlerimizi yazmayı,
- Bireysel arşiv ve sınıf arşivi oluşturmayı,
- Eserlerimizi sergilemek için ses ve çalgı grubu oluşturmayı öğreneceğiz.

Müzik
Kültürü

Müziksel Algı
ve Bilgilenme

ANAHTAR KELİMELER

arşiv, türkü, canlandırma,
gösteri, siber

Müziksel
Yaratıcılık

* Bu bölümdeki müzik eserlerinin notaları orjinaline bağlı kalınarak yazılmıştır. Eserler sınıf seviyesine uygun farklı tonlarda icra edilebilir.

E - İçerik

KONUŞALIM

1. Türkülerimize olan ilgi uzun yıllar geçmesine rağmen neden azalmamıştır?
2. Araştırdığımız türkünün hikâyesini paylaşalım.

Anadolu insanı sevincini, acısını, hasretini, aşkını, efkârını kısacası tüm duygularını türkülerle dile getirmiştir. Mutlu günlerde eğlence kaynağı, acı günlerde ise ağıt olmuştur türküler. Türkülerin hemen hepsinin bir hikâyesi, bir yaşanmışlığı bulunmaktadır.

OKUYALIM

Amaç: Türkülerin yaşanmış hikâyelerini araştırmak.

Araç - Gereç: Ders kitabı

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Celal Oğlan (İpek Mendil Dane Dane)” adlı türkünün yaşanmış hikâyesini okuyalım.

Celal Oğlan

Celal Oğlan'ın hangi köyden olduğu bilinmemektedir. Yozgat civarında bir köyden olduğu tahmin edilmektedir. Celal, askerlik dönüşü sevdiği kız olan Elif'i ailesinden ister. Celal Oğlan düğün masraflarını tamamlamak için gurbete gider. Üç sene sonra parayı denkleştirir. Köyüne döner ve düğün bayrağını kaldırır. Elif'le evlenmek isteyen başka erkekler de vardır. Onların baskılarına rağmen Elif, Celal Oğlan'dan vazgeçmez. Elif'in çeyizinin hazırlandığı bir sırada Celal Oğlan ölür. Çeyiz ortada kalır. Elif elinde kınası ve başında duvağı ile sevdiğinin baş ucunda Celal Oğlan türküsünü söyler. Celal Oğlan'ın sevgisine olan saygısından ömrünün sonuna kadar hiç kimse ile evlenmez (Temsili Resim 5.1).

Temsili Resim 5.1: Celal Oğlan Türküsünü Söyleyen Elif

DİNLEYELİM

Amaç: Türk halk müziği eserini dinlemek.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar

2. ETKİNLİK

Hikâyesini okuduğumuz ve aşağıda notası verilen “İpek Mendil Dane Dane” adlı türküyü dinleyelim.

İPEK MENDİL DANE DANE

Kimden Alındığı

Nuri Üstünces

Yöresi: Yozgat

Orta Hız

İ - pe - k(i) men dil da - ne da ne

Yu - du lar ser di - le - r(i) gü ne

A - na Ce la li yu du lar

Ba - şu cun da dö - ne dö ne

Ce - lal oy oy A - na Ce la

li yu du lar Ba - şu cun da dö - ne dö ne

Evlerinin önü yonca
Yonca kalkmış dam boyunca
Bu yoncayı kim biçecek
Celal Oğlan olmayınca

Evlerinin önü kare
Selam söyle Celal yâre
Nişanlısın eller almış
Bulunmaz mı buna çare

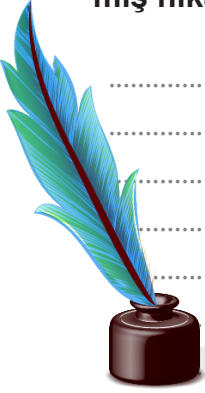
5. BÖLÜM

YAZALIM

Amaç: Dinlediği Türk halk müziği eserinin hissettirdiklerini ifade etmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı

3. ETKİNLİK

Okumuş olduğumuz “İpek Mendil Dane Dane” adlı türkünün yaşanmış hikâyesi size neler hissettirdi? Aşağıdaki bölüme yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Türkü, halk edebiyatımıza ait bir türdür. Saz şairleri tarafından söylenir. Saz şairlerine “âşık” veya “ozan” denir. Saz şairleri, içinde yaşadıkları toplumun acılarını ve sevinçlerini saz eşliğinde söyler. Saz şairi gittiği her yerde çalıp söyleyeceği türküyü, hikâyesini de anlatarak söyler. Bundan dolayı türkülerimiz halkın hafızasına güçlü bir şekilde yerleşmiştir.

ARAŞTIRALIM

Sınıfta gruplara ayrılalım. Her grup bir sonraki ders canlandırmak için bir türkünün hikayesini araştırсын.

KONUŞALIM

Araştırdığımız türkülerin hikâyelerini paylaşalım.

CANLANDIRMA

Amaç: Türkülerin yaşanmış hikâyelerini canlandırmak.

Araç - Gereç: Seçilen türkünün hikâyesine uygun kostüm ve çalgılar

4. ETKİNLİK

Daha önce araştırıp belirlediğimiz türkünün hikâyesini canlandıralım.

YAZALIM

Amaç: Türkü canlandırılırken hissedilen duyguları metin hâline getirmek.

Araç - Gereç: Ders kitabı

5. ETKİNLİK

Sınıfta canlandırılan türkü hikâyesi size neler hissettirdi? Yazalım.

ARAŞTIRALIM

Bölgemizde ünlü bestekârlar var mı? Araştıralım.

KONUŞALIM

Bölgemizde bilinen önemli bestekârlar kimlerdir? Arkadaşlarımızla paylaşalım.

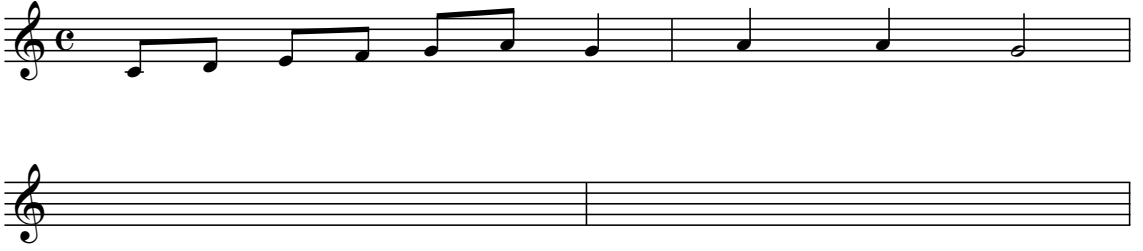
Müzikal anlatımın en küçük biriminin “motif” olduğunu öğrenmiştik. Belli bir kurala göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisine “ezgi” denir. Ezgi bir müzik eserinin en önemli unsurudur.

YAZALIM

Amaç: Öğrenilen müzikal bilgilerle kendi eserlerini oluşturmak ve seslendirmek.
Araç - Gereç: Ders kitabı, ders defteri, blok flüt, org, melodika

1. ETKİNLİK

Aşağıda ilk iki ölçüsü yazılmış eserin boş bırakılan ölçülerini tamamlayalım.

YAZALIM

Amaç: Öğrenilen müzikal bilgilerle kendi eserlerini oluşturmak, seslendirmek ve kayıt altına almak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, ders defteri, blok flüt, org, melodika, ses kayıt cihazı

2. ETKİNLİK

8 ölçülük bir ezgi oluşturalım. 2/4'lük ölçü sayısı ile do majör tonunda dörtlük, sekizlik nota ve sus değerleri kullanalım. Yazmış olduğumuz eseri ses ve/veya çalgı vasıtasıyla seslendirelim. Daha sonra kayıt cihazları ile kaydedelim.

ARAŞTIRALIM

Sevdiğimiz müzik eserlerini belirleyelim. Bu eserleri taşınabilir bilişim araçlarını kullanarak sınıfımıza getirelim.

KONUŞALIM

Biriktirmeye değer gördüğümüz nesnelere var mı?

Arşiv

Arşiv, işlemi bitmiş ve saklanması gereken belgelerin düzenli bir şekilde korunduğu yer anlamına gelmektedir. Hizmetinde olduğu kesime göre devlet arşivi, şehir arşivi, aile arşivi veya özel arşiv şeklinde adlandırılırlar.

Hepimizin severek veya farklı amaçlarla dinlediği müzik eserleri vardır. Bu eserlerden oluşan bir arşiv oluşturmak onlara erişimimizi kolaylaştırır. Böylece hayatımız daha planlı hâle gelir ve belli bir nitelik kazanır.

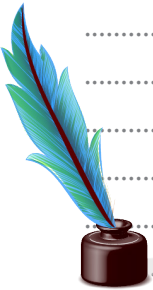
YAZALIM

Amaç: Bireysel arşiv ve sınıf arşivi oluşturmak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, sevdiğimiz eserlerin notaları, ses kayıtları

1. ETKİNLİK

Bulduğumuz müzik eserlerinin nota ve ses kayıtlarını bir araya getirelim. İsimlerini türlerine göre sınıflandırarak aşağıya yazalım. Böylece sınıf müzik arşivimizi oluşturalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“Siber” bilgisayar ağlarına veya internete ait olan demektir.

Bilişim ve Güvenlik

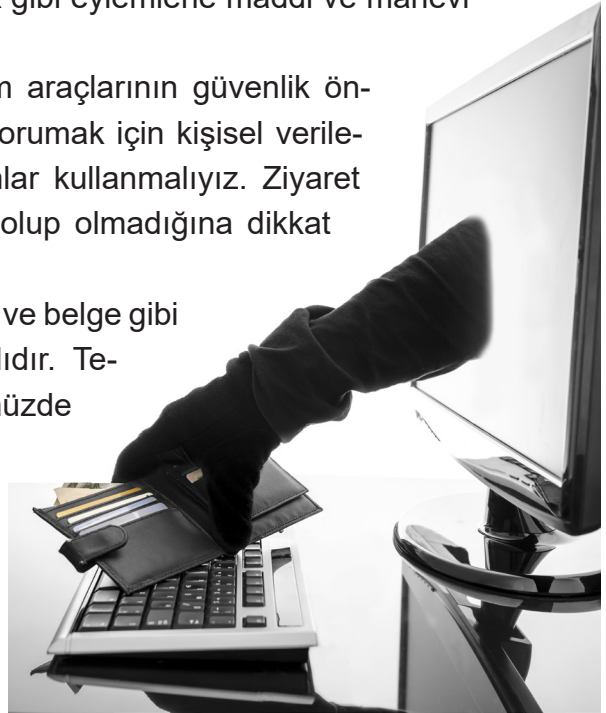
Bilgisayar günümüzde yaygınlaştı ve kullanım alanı oldukça genişledi. Öyle ki bilgisayar ve internetin girmediği yer neredeyse kalmadı. İnsanlar artık çoğu işini internet üzerinden yapmaktadır. İnternet oyun, eğlence ve iletişim gibi imkânları hızlı ve ucuz bir şekilde insanlara sunmaktadır.

2022 yılı verilerine göre dünyada yaklaşık 5 milyar internet kullanıcısı olduğu tahmin edilmektedir. Bunların %52,8'i taşınabilir (mobil) cihaz üzerinden internete erişmektedir. Bu şekilde her türlü bilgi ve belge paylaşımı yapmaktadır.

Böylesine karmaşık ve kalabalık olan sanal ortam, sunduğu kolaylıklar yanında tehlikeler de barındırmaktadır. Evimizdeki kıymetli eşyaları nasıl koruyorsak siber alemde de önemli bilgilerimizi korumalıyız. Korumak için önlemler almalıyız. Siber saldırılar sonuçları bakımından gerçek hayatta karşılaşılabileceğimiz saldırılar kadar önemlidir. Siber saldırılar bilgi sızdırmak, dosya tahrip etmek ve sistemi servis dışı bırakmak gibi eylemlerle maddi ve manevi zararlar verirler.

Kullanmakta olduğumuz bilişim araçlarının güvenlik önlemlerini almalıyız. Özel hayatımızı korumak için kişisel verilerimizin güvenliği için orijinal programlar kullanmalıyız. Ziyaret ettiğimiz internet sitelerinin güvenilir olup olmadığına dikkat etmeliyiz.

İnternette film, fotoğraf, müzik ve belge gibi veriler indirmek belirli kurallara bağlıdır. Telif hakkı ihlali ciddi bir suçtur. Günümüzde birçok internet sitesinde paylaşım sunulan veriler tamamen kaçak ve yasa dışıdır. Film, kitap ve müzik gibi bireysel arşivimizi oluştururken bu materyallerin sahiplerinden izin almamız gerekmektedir.

DİNLEYELİM - SESLENDİRELİM

Amaç: Ses ve çalgı grubu oluşturmak, grup hâlinde eser sunmak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar, flüt, zil, tef

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra sınıfımızdaki öğrencileri önce çalgı ve ses gruplarına ayıralım. Sonra ses gruplarını kız ve erkek, çalgı gruplarını da zil ve tef olarak kendi içinde ikiye ayıralım. Her grubun kendisi için ayrılan bölümü icra edeceği şekilde eseri seslendirelim.

“Demirciler Demiri Nasıl Döğerler”

DİNLEYELİM - SESLENDİRELİM

Amaç: Ses ve çalgı grubu oluşturmak.

Araç - Gereç: Ders kitabı, etkileşimli tahta, bilgisayar, flüt, zil, tef

2. ETKİNLİK

“Kara Basma İz Olur” adlı eseri bilişim araçlarını kullanarak dinleyelim. Daha sonra sınıfımızdaki öğrencileri çalgı ve koro grubu olarak ikiye ayıralım. Oluşturduğumuz koro grubunu 1. grup ve 2. grup, çalgı grubunu da zil ve tef grubu olarak kendi içinde ikiye ayıralım. Çalgı grubumuzla eseri çalarken eserin ilk mısrasını koronun birinci grubuyla seslendirelim. Sonra aynı mısrayı ikinci grupla seslendirelim.

KONUŞALIM

Kendimizi sahnede konser verirken düşünelim. Hissettiklerimizi arkadaşlarımızla paylaşalım.

BÖLÜM SONU DEĞERLENDİRME

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü/sözcükleri yazınız.

canlandırma, ezgi, arşiv, siber, telif hakkı, ozan, motif

1. Saz şairlerine denir.
2. Bilgisayar ağlarına veya internete ait olan her türlü işlemedenir.
3. İşlemi bitmiş ve saklanması gereken belgelerin düzenli bir şekilde korunduğu yeredenir.
4. Belli bir kurala göre düzenlenmiş ses dizisine denir.

B. Aşağıdaki soruların cevaplarını verilen boşluklara yazınız.

1. Telif hakkı nedir? Açıklayınız.

.....

.....

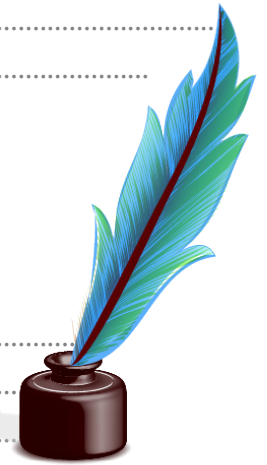
.....

2. Türkülerimizin çok eski zamanlardan beri ilgiyle dinlenmesinin sebebi sizce ne olabilir?

.....

.....

.....

FORMLAR

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :

Tarih :

Sınıfı / Numarası :

Bu form kitapta öğrenilen eserleri – konuları değerlendirmek için hazırlanmıştır.

1. Bu konuyu çalışırken nelere dikkat ettim?

.....
.....
.....

2. Bu konuyu çalıştıktan sonra neler öğrendim?

.....
.....
.....

3. Bu eseri toplulukla seslendirirken nelere dikkat ettim?

.....
.....
.....

4. Bu eseri seslendirirken kendimi başarılı bulduğum noktalar:

.....
.....
.....

5. Bu eseri seslendirirken zorlandığım noktalar:

.....
.....
.....

6. Bu konuyu–eseri tekrar çalışsaydım şöyle yapardım:

.....
.....
.....

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı:.....

Adı ve Soyadı:

Sınıf / Numara:

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman
	1	2	3	4	5
1. DERSE HAZIRLIK					
A. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
B. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
C. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
D. Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
2. ETKİNLİKLERE KATILMA					
A. Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeden ifade eder.					
B. Görüşü sorulduğunda söyler.					
C. Yeni ve özgün sorular sorar.					
D. Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür.					
E. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
3. İNCELEME; ARAŞTIRMA; GÖZLEM					
A. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
B. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
C. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					
D. Gözlemleri sonucunda mantıklı çıkarımlarda bulunur.					
E. Araştırma ve inceleme sonucunda genelleme yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

Not: 70 puan üzerinden değerlendirilecektir.

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Değerlendirilen Öğrencinin;

Grup Numarası :

Adı ve Soyadı :

Sınıfı / Numarası :

1. Arkadaşının Adı ve Soyadı :

2. Arkadaşının Adı ve Soyadı :

GRUBUMUZDAKİ ÖĞRENCİLER	Her Zaman			Etkinliğin Başında			Etkinliğin Sonunda			Hiçbir Zaman		
	Ben	1. Arkadaşım	2. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım	2. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım	2. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım	2. Arkadaşım
Etkinliğe katılımda gönüllüdür.												
Görevini zamanında yerine getirir.												
Farklı kaynaklardan bilgi toplayıp sunar.												
Grup arkadaşlarının fikirlerine saygılıdır.												
Arkadaşlarını uyarırken olumlu bir dil kullanır.												
Ders araç gereçlerini kullanırken dikkatli ve titizdir.												
Temiz, tertipli ve düzenli çalışır.												
Sonuçlar tartışılırken konuşur, konuşulanları anlar.												

SÖZLÜK

A

abdal: Gezgin derviş.
ahenk: Uyum.
akustik: Yankı bilimi.
albüm: Uzunçalar.
anonim: Bestecisi ya da yazarı belli olmayan eser.

B

bâde: İçecek, içki.
bestekâr: Müzik eserleri oluşturan sanatçı.
beyan: Bildirme.
buhur: Dinî törenlerde yakılan kokulu ağaç vb. maddeler.

C

cet: Dede, büyükbaba, ata.

D

derleme: Halk kültürlerinde yer alan müzik parçalarını saptama, ses kaydını gerçekleştirme, notaya dökme, özelliklerini belirleme, sınıflandırma ve belgeğe mal ederek ilgililerin yararına açma çalışması.
destan: Tarih öncesi kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir.
destur: İzin, müsaade.

E

elvan: Türlü renklerde olan.
enstitü: Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genellikle araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretim de yer veren eğitim kurumu.
enstrüman: Çalgı.
ezgi: Belli kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, haz, nağme, melodi.

F

fon müzik: Bir sahne eseri oynanırken çalınan müzik.
form: Biçim, şekil.

G

gam: Tonal sistem içindeki dizilere verilen ad. Örneğin majör gamlar, minör gamlar.
gazel: Klasik Türk müziğinde belli bir kurala bağlı olmadan bir kişi tarafından sazlardan birinin eşliğinde söylenen, söyleyenin ses gücünü göstermesine de olanak veren müzik eseri.
güfte: Müzik eserlerinin yazılı metni, söz.

H

hicran: Bir yerden veya bir kimseden ayrılma, ayrılık. Ayrılığın neden olduğu onulmaz acı.

I - İ

itrî: İtirli, kokulu.
icra: Bir müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme.
ihlal etmek: Bozma, zarar verme.
ilahi: Tanrı'yı övmek, ona dua etmek için yazılıp makamla okunan nazım.

K

kantat: Kahramanlık ve din konularında yazılıp bestelenen şiir veya bu şiirin orkestra eşliğindeki tek veya çok sesli bestesi.
kıraat: Okuma.
konçerto: Bir çalgının teknik özelliklerini ön plana çıkarmak amacıyla yazılmış, orkestra eşliğinde seslendirilen, sonat formundaki müzik eseri.
konservatuvar: Müzik sanatında teori-den bestelemeye uzanan bilgi ve beceriler kazandıran okul.

L

lüftetmek: Vermek, ihsan etmek, bağışlamak.

M

makam: Klasik Türk müziğinde bir müzik parçası veya şarkının işleniş biçimi.

martin: Tek kurşun atan bir tür tüfek.

melodi: Ezgi.

mesken: Konut.

mızıka: Bando müziği, küçük ağız çalgısı.

mızrap: Telli çalgıları çalmaya yarayan, kemik, maden, plastik veya özellikle kiraz ağacından yapılan alet, çalgıç, tezene, pena.

müsabaka: Yarışma.

N

nazariye: Kuram.

nesil: Kuşak, soy.

O

olgun: Tamamlanmış, iyice işlenmiş.

opera: Sözlerinin bütünü veya çoğu şarkılı olarak söylenen müzikli tiyatro eseri.

oratoryo: Solo sesler, koro ve orkestra için yazılmış, oyun ögesi bulunmayan, kutsal nitelikte müzik eseri.

ozan: Şair.

R

raga: Geleneksel Hint sanat müziği makamlarının adı.

revaç: Sürüm.

Risâletü'n-Nushiyye: Yunus Emre'nin ilk eseri olan Divan'ından sonraki ikinci ve son eseri.

S

sabâvet: Çocukluk, sabilik.

sağalma: İyileşmek.

sema: Gök.

sembol: Simge.

senfoni: Orkestra için bestelenmiş, birkaç bölümden oluşan uzun müzik eseri.

sevk etmek: Gönderme, götürme.

sima: Yüz, çehre.

somut: Varlığı duyularla algılanabilen, müşahhas, konkr, soyut karşıtı.

sonat: Bir veya iki çalgı için yazılmış, üç veya dört bölümden oluşan müzik eseri.

süit: Aynı tonda yazılmış şarkı biçimindeki dans müziği.

Ş

şems: Güneş.

T

tala: Geleneksel Hint sanat müziğinde ritmik sistem.

tasavvuf: Allah'ın niteliğini ve evrenin oluşumunu varlık birliği anlayışıyla açıklayan dinî ve felsefi akım.

telif: Bir fikir veya sanat eserini oluşturan kişinin, bu eserden doğan haklarının hepsi.

tempo: Bir müzik parçasındaki bölümlerin hızı.

tezene: Telli çalgıları çalmaya yarayan, kemik, maden, plastik veya özellikle kiraz ağacından yapılan alet, çalgıç, mızrap, pena.

ton: İnsan veya çalgı sesinin yükseklik, alçaklık derecesi.

türkü: Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume.

U

ufuk: Düz arazide veya açık denizde gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yer, çevren.

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu.

uvertür: Operada, perde açılmadan önce orkestranın çaldığı parça.

Ü

üsküf: Yüksek aşamadaki yeniçeri subaylarının giydikleri, yarısı arkaya sarkan uzun bir sarık.

V

vefa: Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı.

vesile: Sebep, bahane.

vokal: Sesle ilgili. İyi işlenmiş, düzenlenmiş ses.

Y

yadigâr: Bir kimseyi, bir olayı hatırlatan nesne veya kişi, andaç.

yeden: Karar sesini vurgulamak için kullanılan karar sesinden yarım ya da tam ses pes olan sestir.

Z

zillet: Hor görülme, aşağılanma.

zülûf: Şakaklardan sarkan saç lülesi.

Bu ders kitabının cevap anahtarı için karekodu okutunuz.

KAYNAKÇA

- AKKAŞ, S. (2015). Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi Kültür ve Müzik Politikaları (1923-2000). Ankara: Sonçağ Yayıncılık.
- ATAMAN, S. Y. (1991). Atatürk ve Türk Musikisi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları/1291, Atatürk Dizisi,/31.
- AYDOĞAN, S. (2005). Koro Şarkıları ve Türküleri. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- AYDOĞAN, S., ÖZGÜR, Ü. (2012). Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram. Ankara: Gazi Kitabevi.
- FULLMAN J. (2014). İ-Müzik Temel Müzik Rehberi. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- GAZİMİHAL, M. R. (1961). Musiki Sözlüğü. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- KARADENİZ, M. E. (2013). Türk Müsikîsinin Nazariye ve Esasları (1 b.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı.(2003). İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy. Ankara.
- MEB, (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Ankara.
- ÖZGÜL, İ. (2009). Müzik Eğitimi ve Öğretimi. Ankara: Pegem Yayınları.
- SAY, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SAY, A. (2005). Müzik Sözlüğü (2 b.). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SAY, A. (2007).Müzik Yazıları. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SUN, M. (2014). Kır Çiçekleri – 100 Türkü. Ankara: Sun Yayınevi.
- SÜMBÜLLÜ, H. T. (2015). Âşıkların Telinden Sümmani Türküleri. Erzurum: Atatürk Üni. Yay.
- TANRIKORUR, C. (2016). Osmanlı Müsikîsi (3 b.). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- TOKEL, B. B. (2004). Neşet Ertaş Kitabı (4 b.). Ankara: Akçağ Yayınları.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı (1996). TRT Türk Halk Müziği Repertuarı. Ankara.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı,(1998). TRT Türk Sanat Müziği Seçme Eserler 1. Ankara.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı,(2009). TRT Türk Sanat Müziği Seçme Eserler 2. Ankara.
- TUNA, K. (2001). Erzurum Türküleri ve Nazariyatı. Ankara: Semih Ofset Matbaacılık.
- Türkiye Diyanet Vakfı. (2014). İslam Ansiklopedisi (1, 44. Cilt). Ankara: TDV Yayınları.
- UÇAN, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- ULUÇ, M. Ö. (2006). Müzik Sözlüğü. Ankara: Yurt Renkleri.
- YILDIZ, G. (2002). İlköğretimde Müzik Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- YURGA, C. (2010). 20. Yüzyılda Türkiye’de Popüler Müzikler. Ankara: Pegem Akademi.

Bu ders kitabının genel ağ kaynakçası ile görsel kaynakçası için karekodu okutunuz.

MÜZİK ESERLERİ KAYNAKÇASI

TÜRK HALK MÜZİĞİ		
Sayfa No.	Eserin Adı	Kaynak
25	Menim İpek Yağlığım Var	TRT Kırık Havalar Repertuarı
44	Kemençe	TRT Kırık Havalar Repertuarı
46	Halay	Komasyon Yazarları
87	İpek Mendil Dane Dane	TRT Kırık Havalar Repertuarı

TÜRK SANAT MÜZİĞİ		
Sayfa No.	Eserin Adı	Kaynak
24	Ben Bir Küçük Cezveyim	TRT Sözlü Eserler Repertuarı
41	Bahçevan Geldi	TRT Sözlü Eserler Repertuarı

İLÂHİ FORMU		
Sayfa No.	Eserin Adı	Kaynak
27	Segâh Tekbir	https://islamansiklopedisi.org.tr/tekbir (30.06.2018 - 13.10)
28	Salat-ı Ümmiye	https://www.buyuknet.com/salati-ummiye-notalari-t39535.0.html (11.07.2018 - 16.15)

MARŞ		
Sayfa No.	Eserin Adı	Kaynak
16	Ulu Önder Atatürk	Saraç,A.G.,(2022).Belirli Gün ve Haftalar ile 1.Kademe Temel Müzik Eğitiminde Oyun Merkezli Yaklaşımlarla/Portfolyo Uygulamalarıyla Müzik Eğitimi ve Öğretimi II.Ankara:Nobel Yayıncılık; 506.
33	Bayrağım	Saraç,A.G.,(2016).Müzik Eğitiminde Özel Öğretim İlke Yöntem ve Teknikleri I.Ankara:Nobel Yayıncılık; 143.
42	Eskiordu Marşı	https://www.mehter.gen.tr/repertuar/108-mehter-marslari (30.07.2018 - 12.40)

POPÜLER MÜZİK VE ÇOCUK ŞARKILARI		
Sayfa No.	Eserin Adı	Kaynak
72	Gülpembe	http://www.gitaregitim.net/gulpembe-nota-tab/ (17.07.2018 - 14.35)
26	Bir Topum Var Lastikten	TRT Sözlü Eserler Repertuarı